

Seat No.	
----------	--

Set **P**

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र – I) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५

Applied Cognitive Psychology (230126101)

वार, दिनांक : बुधवार, २९-१०-२०२५

कमाल गुण: ६०

वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०५:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

- १) ——— मध्ये पहिली मानसशास्त्र प्रयोगशाळा विल्हेल्म वंडट यांनी स्थापन केली.

अ) लीपझिग, जर्मनी	ब) लंडन, यू.एस
क) कॅलिफोर्निया, यू.एसए	ड) पॅरिस, फ्रान्स
- २) ——— हे समस्या परिहार चे तंत्र नाही

अ) प्रयत्न प्रमाद	ब) अल्गोरिदमिक/रिता-भिसरण
क) हयुरिस्टिक/नवगामी	ड) विकासपूरक परिवेश
- ३) मानसशास्त्राच्या कोणत्या शाळेने वैयक्तिक घटकांऐवजी संपूर्णपणे संवेदी माहितीची संस्था आणि धारणा यांचा अभ्यास करण्यावर भर दिला.

अ) वर्तनवाद	ब) कार्यशीलता
क) Gestalt	ड) यापैकी नाही
- ४) ——— ही अपूर्व आणि मौल्यवान कल्पना निर्माण करण्याची क्षमता आहे.

अ) समस्या सोडवणे	ब) विचार करणे
क) सर्जनशीलता	ड) तपास करणे
- ५) अपेक्षा आणि पूर्वीच्या ज्ञानावर आधारित आकलनाचा कोणता सिद्धांत?

अ) Bottom up	ब) Top Down
क) Gestalt	ड) पर्यावरणीय
- ६) ——— सुचविते की सर्जनशीलतेसाठी वेळ आणि प्रयत्न दोन्ही आवश्यक आहेत.

अ) बोधनिक सिद्धांत	ब) गुंतवणूक सिद्धांत
क) वैशिष्ट्य/गुण सिद्धांत	ड) सामाजिक अध्ययन सिद्धांत

- ७) व्हिज्युअल ऍग्नोसियाच्या ——— स्वरूपात कुटुंबातील सदस्य आणि मित्रांचे परिचित चेहरे ओळखण्यास असमर्थता दर्शवते.
अ) प्रोसोपॅग्नोसिया ब) व्हिज्युअल ऑब्जेक्ट ऍग्नोसिया
क) अर्धस्थानिक दुर्लक्ष ड) ऍग्नोसिया
- ८) अमेरिकन मानसशास्त्रज्ञ विल्यम जेम्स यांच्या कार्याचा ——— अध्ययन क्षेत्रावर / शाखावर प्रभाव होता.
अ) गेस्टाल्ट / समग्रवाद ब) संरचनावाद
क) कार्यवाद ड) वर्तनवाद
- ९) तार्किक पायऱ्यांद्वारे एकच, योग्य उपाय शोधण्याशी कोणत्या प्रकारच्या समस्या सोडवण्याचा संबंध आहे?
अ) भिन्न विचार ब) हयुरिस्टिक समस्या सोडवणे
क) अल्गोरिदमिक समस्या सोडवणे ड) बाजूचा विचार
- १०) ——— हा बॉटम अप प्रक्रियेचा एक घटक आहे.
अ) टेम्पलेट जुळणी ब) संवेदनिक अध्ययन
क) शब्द श्रेष्ठता प्रभाव ड) अँकरिंग
- ११) डिडक्टिव रिझनिंग प्रामुख्याने कशावर आधारित आहे?
अ) संभाव्यता आणि संधी ब) विशिष्ट परिसर आणि सामान्य तत्त्वे
क) सर्जनशीलता आणि अंतर्ज्ञान ड) भावनिक प्रतिसाद
- १२) ——— संवेदन दोषातील व्यक्ती त्यांच्या दोन्ही दृश्य क्षेत्राच्या बाजूकडे लक्ष देण्यास किंवा जाणीव करण्यात अयशस्वी ठरतात.
अ) प्रोसोपॅग्नोसिया ब) ऍग्नोसिया
क) सिमल्टाग्नोसिया ड) हेमिस्पेशियल नेगलेक्ट

प्र.२ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१२

- अ) टेम्प्लेट/साचा जुळणी म्हणजे काय? थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ब) समस्या परिहार म्हणजे काय? त्याचे टप्पे स्पष्ट करा.
- क) धारणा/संवेदना म्हणजे काय? कोणत्याही दोन प्रकारच्या धारणा स्पष्ट करा.
- ड) समस्या परिहाराचे/सोडवण्याचे चक्र स्पष्ट करा.
- इ) Gestalt म्हणजे काय? थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ई) डिडक्टिव रिजनिंग म्हणजे काय? थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे/टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) बोधनिक मानसशास्त्रातील संशोधन पद्धती स्पष्ट करा.
ब) संवेदन दोष कोणते आहेत? त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
क) जे.जे. गिब्सनचा थेट संवेदन सिद्धांत स्पष्ट करा.
ड) सर्जनशीलता म्हणजे काय? सर्जनशीलतेची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.४ दीर्घोत्तरी प्रश्न. (कोणताही एक)

१२

अ) संवेदनांचा top down आणि bottom up सिद्धांत स्पष्ट करा.
किंवा

ब) समस्या परिहार म्हणजे काय? समस्या परिहाराच्या पद्धती आणि समस्या परिहारातील अडथळे स्पष्ट करा.

प्र.५ दीर्घोत्तरी प्रश्न.

१२

निर्णय घेणे म्हणजे काय? निर्णय घेण्याची प्रक्रिया आणि निर्णय प्रक्रियेमधील बोधनिक/संज्ञानात्मक भ्रम स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - I) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Applied Cognitive Psychology (230126101)

Day & Date: Wednesday, 29-10-2025
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) In _____ the first psychology laboratory was established by Wilhelm Wundt.
 - a) Leipzig, Germany
 - b) London, US
 - c) California, USA
 - d) Paris, France
- 2) _____ is not a type of Problem-Solving technique.
 - a) Trial and error
 - b) Algorithmic
 - c) Heuristic
 - d) Incubation
- 3) Which school of psychology emphasized to study the organization and perception of sensory information as a whole rather than as individual elements?
 - a) Behaviourism
 - b) Functionalism
 - c) Gestalt
 - d) None of the above
- 4) _____ is the ability to generate novel and valuable ideas.
 - a) Problems solving
 - b) Thinking
 - c) Creativity
 - d) Investigation
- 5) Which theory of perception based on expectations and prior knowledge?
 - a) Bottom Up
 - b) Top Down
 - c) Gestalt
 - d) Ecological
- 6) _____ suggests that creativity requires both time and effort.
 - a) Cognitive Theory
 - b) Investment Theory
 - c) Trait Theory
 - d) Social Learning Theory
- 7) In _____ form of visual Agnosia characterized by the inability to recognize familiar faces of family members & friends.
 - a) Prosopagnosia
 - b) Visual object Agnosia
 - c) Hemispatial Neglect
 - d) Agnosia
- 8) _____ School of Psychology was influenced by the work of American psychologists William James.
 - a) Gestalt
 - b) Structuralism
 - c) Functionalism
 - d) Behaviourism

- 9) Which type of problem solving is associated with finding a single, correct solution through logical steps?
- Divergent thinking
 - Heuristic problem solving
 - Algorithmic problem solving
 - Lateral thinking
- 10) _____ is a component of bottom-up processing.
- Template Matching
 - Perceptual Learning
 - Word Superiority Effect
 - Anchoring
- 11) What is deductive reasoning primarily based on?
- Probability and chance
 - Specific premises and general principles
 - Creativity and intuition
 - Emotional responses
- 12) In _____ deficit individuals fail to attend to or acknowledge both side of their visual field.
- Prosopagnosia
 - Agnosia
 - Simultanagnosia
 - Hemispatial Neglect

Q.2 Write Short Answer. (Any Four)**12**

- What is Template Matching? Explain in brief.
- What is problem solving? Explain its stages.
- What is Perception? Explain any two types of perception.
- Explain Problem Solving Cycle.
- What is Gestalt? Explain in brief.
- What is deductive reasoning? Explain in brief.

Q.3 Write Short Answers/Short Notes. (Any Two)**12**

- Explain Research methods in cognitive psychology.
- Which are the deficits of perception? Explain its type.
- Explain direct perception theory of J. J. Gibson.
- What is Creativity? Explain the process of Creativity.

Q.4 Broad Question. (Any One)**12**

- Explain top down and bottom-up approach of perception.

OR

- What is problem solving? Explain the methods of problem solving and obstacles in problem solving.

Q.5 Broad Question.**12**

What is decision making? Explain the Decision-making process and Cognitive Illusions in decision making.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र - I) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर — २०२५

Applied Social Psychology (230126102)

वार, दिनांक: शुक्रवार, ३१-१०-२०२५

कमाल गुण: ६०

वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०५:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

- १) — हा निकटवर्तीय जोडीदाराशी हिंसाचार किंवा कौटुंबिक हिंसाचार म्हणून संदर्भित आहे, जसे की नातेसंबंध मधील अपमानास्पद वागणूक.
 - अ) घरगुती हिंसा
 - ब) रगिंग
 - क) वैयक्तिक संघर्ष
 - ड) इंटरग्रुप रूपता
- २) — हा एक पारंपारिक दृष्टिकोन आहे ज्याचा उद्देश आक्रमक वर्तनासाठी दंडात्मक तंत्र वापरून आक्रमकता नियंत्रित करणे आहे.
 - अ) नकार
 - ब) बहिष्कार
 - क) छळ
 - ड) शिक्षा
- ३) — ही एक मनोवैज्ञानिक संकल्पना आहे जी अशांत झालेल्या भावना किंवा आक्रमकतेपासून मुक्त होण्यास दर्शवते.
 - अ) कथा सांगणे
 - ब) भावना वाढवणे
 - क) कॅथारिसिस
 - ड) भावनांचे दडपण
- ४) — इतरांना मदत करण्याच्या शुद्ध हेतूने केलेल्या कृतीला संबोधतात.
 - अ) परोपकार
 - ब) सहानुभूती
 - क) प्रसार
 - ड) जास्त सक्रियता
- ५) — मध्ये व्यक्ती मदत करण्यास संकोच करतात कारण त्यांना विश्वास आहे की शेजारी इतर उपस्थित असलेले लोक देखील मदत करतील.
 - अ) जबाबदारी स्वीकारणे
 - ब) जबाबदारीचा गोंधळ
 - क) जबाबदारीचा परमार्थ
 - ड) जबाबदारीचा झिडकारणे
- ६) — हा प्र-सामाजिक वर्तनावर प्रभाव पाडणारा बाह्य घटक नाही.
 - अ) सामाजिक नियम आणि अपेक्षा
 - ब) वैयक्तिक संघर्ष
 - क) पर्यावरणीय स्थिती
 - ड) कायदेशीर आणि संस्थात्मक घटक

- ७) ——— हा एक पर्यावरणीय घटक आहे जो सामाजिक वर्तन कमी करू शकतो.
 अ) दृश्यमानता ब) पर्यावरणीय स्पष्टता
 क) अंधार ड) अंधत्व
- ८) ——— हा अस्वास्थ्यकर (अपरिपक्व) संप्रेषणाचा प्रकार आहे.
 अ) फेरफारीत संप्रेषण ब) सक्रिय ऐकणे
 क) स्पष्टता आणि पारदर्शकता ड) सहानुभूती
- ९) ——— जोडप्यांना विद्यमान विवादांचे निराकरण करण्यात, संघर्षाची मूळ कारणे समजून घेण्यात आणि सकारात्मक उपाय योजना शोधण्यात मदत करते.
 अ) कामाच्या ठिकाणी समुपदेशन ब) गट समुपदेशन
 क) किशोरवयीन समुपदेशन ड) विवाह समुपदेशन
- १०) जॉन बॉलबीने ——— सिद्धांत मांडला आहे.
 अ) ड्राइव्ह सिद्धांत ब) सामाजिक शिक्षण सिद्धांत
 क) संलग्नक शैली सिद्धांत ड) प्रेमाचा सिद्धांत
- ११) मानसशास्त्रज्ञ इलेन हॅटफिल्ड (१९८८) यांच्या मते, प्रेमाचे ——— दोन प्रकार आहेत.
 अ) आवड विरुद्ध प्रेमळ प्रेम ब) दयाळू वि. उत्कट प्रेम
 क) रिक्त प्रेम वि. रोमँटिक प्रेम ड) आत्मीयता वि. वचनबद्धता प्रेम
- १२) ——— हा प्रभावी संप्रेषणाचा एक घटक आहे.
 अ) सक्रिय ऐकणे ब) निष्क्रिय ऐकणे
 क) तटस्थ ऐकणे ड) अनैच्छिक ऐकणे

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१२

- अ) हिंसा म्हणजे काय? ते स्पष्ट करा.
 ब) आकर्षणाचे बाह्य निर्धारक स्पष्ट करा.
 क) सामान्य आक्रमकता मॉडेल (GAM) म्हणजे काय?
 ड) मदत करणारा स्वभाव कमी करणारे घटक स्पष्ट करा.
 इ) आजकाल विवाहपूर्व समुपदेशन का आवश्यक आहे? ते स्पष्ट करा.
 ई) कोणते परस्पर किंवा सामाजिक आकर्षणाचे निर्धारक आहेत?

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) आक्रमकता म्हणजे काय? आक्रमकतेचे स्तर स्पष्ट करा.
 ब) प्र-सामाजिक वर्तनावर प्रभाव टाकणारे अंतर्गत आणि बाह्य घटक स्पष्ट करा.
 क) संप्रेषणाची व्याख्या करा आणि प्रभावीपणे संप्रेषण कसा साधायचा? ते स्पष्ट करा.
 ड) परस्पर आकर्षण म्हणजे काय? आकर्षणाचे अंतर्गत, बाह्य आणि परस्परसंवादी (सामाजिक) निर्धारक स्पष्ट करा.

प्र.४ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) १२

अ) प्र-समाजिक वर्तन म्हणजे काय? प्र-सामाजिक वर्तनाचे प्रेरक घटक (हेतू) स्पष्ट करा.

किंवा

ब) संप्रेषण म्हणजे काय? शाब्दिक संप्रेषणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १२

प्रेम म्हणजे काय असते? प्रेमाचे सिद्धांत स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - I) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Applied Social Psychology (230126102)

Day & Date: Friday, 31-10-2025
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) _____ referred to as intimate partner violence or family violence, like abusive behaviors within the relationship.
 - a) Domestic Violence
 - b) Ragging
 - c) Intra personal conflict
 - d) Intragroup Aggression
- 2) _____ is a traditional approach aimed at controlling aggression by using punitive techniques for aggressive behavior.
 - a) Rejection
 - b) Exclusion
 - c) Harassment
 - d) Punishment
- 3) _____ is a psychological concept that suggests the release of pent-up emotions or aggression.
 - a) Story telling
 - b) Amplify the feeling
 - c) Catharsis
 - d) Repression of feeling
- 4) _____ refers to action with a pure intention to help others.
 - a) Altruism
 - b) Empathy
 - c) Diffusion
 - d) Over activeness
- 5) In _____ Bystanders may hesitate to act or help because they believe others present will also help.
 - a) Acceptance of Responsibility
 - b) Confusion of Responsibility
 - c) Altruism of Responsibility
 - d) Diffusion of Responsibility
- 6) _____ is not an external factor that influences pro-social behavior.
 - a) Social norms and expectation
 - b) Intra personal conflict
 - c) Environmental condition
 - d) Legal and institutional factors
- 7) _____ is an environmental factor that can reduce pro-social behavior.
 - a) Visibility
 - b) Environmental Clarity
 - c) Darkness
 - d) Blindness

- 8) _____ is form of unhealthy communication.
 a) Manipulative communication
 b) Active Listening
 c) Clarity and transparency
 d) Empathy
- 9) _____ helps couples to address existing conflicts, understand the underlying causes of disputes and finding healthy Resolutions.
 a) Workplace counseling b) Group Counseling
 c) Teenage Counseling d) Marriage Counseling
- 10) John Bowlby has proposed _____ theory.
 a) Drive Theory b) Social Learning Theory
 c) Attachment Style Theory d) Theory of Love
- 11) According to psychologist Elaine Hatfield (In 1988), there are _____ two types of love.
 a) Liking vs. Loving Love
 b) Compassionate vs. Passionate Love
 c) Empty Love vs. Romantic Love
 d) Intimacy vs. commitment Love
- 12) _____ is a component of effective communication.
 a) Active Listening b) Passive Listening
 c) Neutral Listening d) Involuntary Listening

Q.2 Short Answer. (Any Four)**12**

- a) What is Violence? Explain it.
 b) Explain External determinants of attraction.
 c) What is General Aggression Model (GAM)?
 d) Explain the factors that reduce the helping.
 e) Why pre-marital counseling is required nowadays? Explain it.
 f) Which are interactive or social determinants of attraction?

Q.3 Broad Answer. (Any Two)**12**

- a) What is Aggression? Explain the levels of Aggression.
 b) Explain internal and external factors that influence the pro-social behavior.
 c) Define the communication and how to communicate effectively? Explain it
 d) What is interpersonal attraction? Explain internal, external and interactive (social) determinants of attraction.

Q.4 Answer the following questions in detail. (Any One)**12**

- a) What is pro-social behavior? Explain the motives of pro-social behavior.

OR

- b) What is communication? Explain the types of verbal communication.

Q.5 Answer the following question in detail.**12**

What is Love? Explain the theories of love.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र - I) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर / नोव्हेंबर — २०२५

Research Methodology in Psychology (230126105)

वार, दिनांक: गुरुवार, ०६-११-२०२५

कमाल गुण: ६०

वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०५:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

- १) जर संशोधन समस्या निवडत असेल तर कोणती खबरदारी महत्त्वाची असेल.
 अ) अस्पष्ट समस्या टाळल्या ब) संशोधन प्रशिक्षण आणि पात्रता
 क) अभ्यासासाठी वेळ मर्यादा ठेवा ड) वरील सर्व
- २) — हे दोन किंवा अधिक चलांमधील संबंधाचे अनुमानित विधान आहे.
 अ) नमुना ब) व्याख्या
 क) परिकल्पना ड) संशोधन रचना
- ३) A — हे चिन्ह आहे ज्याला अंक किंवा मूल्ये नियुक्त केली जातात.
 अ) चल ब) गृहीतक
 क) डेटा ड) विधान
- ४) धर्म हे — व्हेरिएबल्सचे उदाहरण आहे.
 अ) पॉलीटॉमीज ब) डिकोटॉमीज
 क) ट्रायकोटॉमीज ड) कॉम्प्लेक्स
- ५) संशोधन अशी माहिती मिळवतो जी प्रक्रिया न केलेली माहिती असते ज्याला — असेही म्हणतात.
 अ) प्राथमिक डेटा ब) दुय्यम डेटा
 क) विश्लेषित डेटा ड) यापैकी काहीही नाही
- ६) खालीलपैकी कोणती डेटा संकलन पद्धत.
 अ) सर्वेक्षण ब) मुलाखत
 क) प्रश्नावली ड) हे सर्व

- ७) पद्धतशीर प्रसरणाचे किती प्रकार आहेत?
 अ) ६ ब) ३
 क) ७ ड) ९
- ८) गिलफोर्ड रेटिंग स्केल नुसार — श्रेणींमध्ये विभागले गेले आहेत.
 अ) २ ब) ४
 क) ६ ड) ८
- ९) संशोधन शीर्षक ची सर्वोत्तम लांबी — शब्द आहे.
 अ) १२ ते १५ ब) १ ते २
 क) १७ ते २० ड) २३ ते २७
- १०) व्यक्तींवरील डेटा गोळा करण्यासाठी कोणते संशोधन डिझाइन वापरले जाते.
 अ) सहसंबंध ब) प्रायोगिक
 क) फील्ड स्टडी ड) केस स्टडी
- ११) आधुनिक संशोधक — साधनांमध्ये डेटा विश्लेषणासाठी वापरले जाते.
 अ) कॅल्क्युलेटर ब) संगणक
 क) टाइप रायटर ड) रेकॉर्डर
- १२) — व्हेरिएबल हा प्रयोगकर्त्याने हाताळलेला घटक आहे.
 अ) अवलंबित ब) Dichotomies
 क) Polytomies ड) स्वतंत्र

प्र.२ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१२

- अ) राज्य साधे यादृच्छिक नमुना.
 ब) कोणत्याही दोन प्रकारचे गृहितक सांगा.
 क) SAS सॉफ्टवेअरचा संक्षिप्त परिचय.
 ड) जनसंख्या म्हणजे काय?
 इ) टेलिफोन मुलाखती स्पष्ट करा.
 ई) वैज्ञानिक संशोधनाची व्याख्या.

प्र.३ लहान उत्तरे/लहान नोट्स लिहा (कोणतेही दोन)

१२

- अ) सहसंबंध संशोधन रचना स्पष्ट करा.
 ब) वृत्तेतिहास संशोधन डिझाइनचे वर्णन करा.
 क) बाह्य चल नियंत्रित करण्याचे तंत्र परिभाषित करा.
 ड) प्रश्नावली पद्धतीबद्दल चर्चा करा.

- प्र.४ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२
अ) क्षेत्र प्रयोग स्पष्ट करा.
किंवा
ब) APA स्वरूप संशोधन अहवाल लेखनाबद्दल चर्चा करा.
- प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १२
नमुना म्हणजे काय? संभाव्यता आणि नॉनपोर्बेबिलिटी सॅम्पलिंग पद्धती स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - I) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Research Methodology in Psychology (230126105)

Day & Date: Thursday, 06-11-2025
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) If Researcher selecting the problem which precaution will be important.
 - a) Vague problems avoided
 - b) Researcher training and qualification
 - c) Keep time limit for study
 - d) All the above
- 2) A _____ is a conjectural statement of the relation between two or more variables.
 - a) Sample
 - b) Definition
 - c) Hypothesis
 - d) Research design
- 3) A _____ is symbol to which numerals or values are assigned.
 - a) Variables
 - b) Hypothesis
 - c) Data
 - d) Statement
- 4) Religion is an example of _____ variables.
 - a) Polytomies
 - b) Dichotomies
 - c) Trichotomies
 - d) Complex
- 5) Researcher obtain information that is unprocessed data also called as _____.
 - a) Primary data
 - b) Secondary data
 - c) Analyzed data
 - d) None of these
- 6) Which of the following data collection method.
 - a) Survey
 - b) Interview
 - c) Questionnaire
 - d) All of these
- 7) How many types of systematic variance?
 - a) 6
 - b) 3
 - c) 7
 - d) 9
- 8) According to Guilford rating scales are divided into _____ categories.
 - a) 2
 - b) 4
 - c) 6
 - d) 8

- 9) The best length of research title a is _____ words.
 - a) 12 to 15
 - b) 1 to 2
 - c) 17 to 20
 - d) 23 to 27
- 10) Which research design use for collect data on individuals.
 - a) correlation
 - b) experimental
 - c) field study
 - d) Case study
- 11) In modern researcher _____ tools used for data analysis.
 - a) Calculator
 - b) Computer
 - c) Type writer
 - d) Recorder
- 12) _____ variable is that factor manipulated by the experimenter.
 - a) Dependent
 - b) Dichotomies
 - c) Polytomies
 - d) Independent

Q.2 Write Short Answer. (Any Four) **12**

- State Simple random sampling.
- State any two types of hypothesis.
- Brief introduction of SAS software.
- What is population?
- Explain telephone interviews.
- Definition of scientific research.

Q.3 Write Short Answer/Short Notes. (Any Two) 12

- Explain correlation research design.
- Describe case study research design.
- Define techniques of controlling extraneous variables.
- Discuss about questionnaire method

Q.4 Write the detail answer. (Any One) 12

- a) Explain field experiment.
- b) Discuss about APA format research report writing.

Q.5 Write the detail answer. **12**

What is sample? Explain probability and nonprobability sampling method.

Seat
No.

Set P

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र - I) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर — २०२५

Psychology of Personality (230126106)

वार, दिनांक: शनिवार, ०८-११-२०२५

कमाल गुण: ६०

वेळ: सकाळी ०३:०० ते ०५:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) ——— ने व्यक्तिमत्त्वाचे सर्कमप्लेक्स मॉडेल विकसित केले.

अ) कॅटेल

ब) आयर्सेक

क) फ्रायड

ड) जेरी विगिन्स

२) ——— प्रकारचे शब्द व्यक्तिमत्त्वाचे वर्णन करतात.

अ) क्रियापद

ब) विशेषण

क) संज्ञा

ड) उद्गारवाचक

३) दोन चलांमधील ——— पद्धतीने संबंध निर्धारित केला जातो.

अ) प्रायोगिक

ब) सहसंबंध

क) निरीक्षण

ड) केस स्टडी

४) मानसशास्त्रीय वैशिष्ट्ये देखील कालांतराने तुलनेने ——— असतात.

अ) तात्पुरता

ब) टिकाऊ

क) कमी कालावधी

ड) सरासरी वेळ

५) कोणत्या तंत्राचा अवलंब करून मेंदूची क्रिया मोजली जाते.

अ) MRI

ब) EEG

क) PET

ड) हे सर्व

६) NEO व्यक्तिमत्त्व यादी कोणी विकसित केली?

अ) आयर्सेक

ब) आर. बी. कॅटेल

क) कोस्टा आणि मॅक्रे

ड) गोल्डबर्ग

७) मनोवैज्ञानिक गुणधर्म ——— आहेत जे लोक एकमेकांपासून भिन्न असलेल्या मार्गांचे वर्णन करतात.

अ) वैशिष्ट्ये

ब) पर्यायी

क) तात्पुरते

ड) मानकीकरण

- ८) जो मनोलैंगिक विकासाचा शेवटचा टप्पा आहे.
 अ) गुद्दवारासंबंधीचा ब) लेटन्सी
 क) तोंडी ड) जननेंद्रिय
- ९) घटक विश्लेषण प्रक्रिया वापरून ——— दृष्टिकोनामध्ये.
 अ) लेक्सिकल ब) सांख्यिकी
 क) संज्ञानात्मक ड) सैद्धांतिक
- १०) वर्तणूक अनुवांशिक पद्धतींपैकी कोणती यादी खालीलप्रमाणे आहे?
 अ) कौटुंबिक अभ्यास ब) जुळे अभ्यास
 क) निवडक प्रजनन ड) वरील सर्व
- ११) ——— च्या संकल्पनेवर आधारित व्यक्तिमत्त्व वैशिष्ट्यांचे भारतीय वर्गीकरण.
 अ) त्रिगुण ब) पाच घटक
 क) प्रकृती ड) कोश
- १२) ——— संशोधन हे विशेषतः एकाच विषयावर केंद्रित असते.
 अ) आयडिओग्राफिक ब) नोमोथेटिक
 क) प्रायोगिक ड) सहसंबंध

- प्र.२ खालील प्रश्नांची लहान उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) १२
 अ) व्यक्तिमत्त्वाची कोणतीही दोन क्षेत्रे परिभाषित करा.
 ब) पाच घटक मॉडेलचा थोडक्यात परिचय.
 क) एकांड जुळे म्हणजे काय?
 ड) आयडी बदल थोडक्यात परिचय.
 इ) मेंदू क्रियाकलाप मोजण्याचे तंत्र स्पष्ट करा.
 ई) व्यक्तिमत्त्व विश्लेषणाचे कोणतेही एक स्तर स्पष्ट करा.
- प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा/लहान नोट्स. (कोणतेही दोन) १२
 अ) व्यक्तिमत्त्व म्हणजे काय आणि व्यक्तिमत्त्वाबद्दल चर्चा करा.
 ब) कोणतीही दोन व्यक्तिमत्त्व संशोधन पद्धती स्पष्ट करा.
 क) जीनोम आणि आनुवंशिकतेबद्दल चर्चा करा.
 ड) पाच घटक मॉडेलवर लहान टीप लिहा.
- प्र.४ खालील प्रश्नाचे तपशीलवार उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२
 अ) कॅटेल यांची १६PF बदल तपशीलवार माहिती द्या.
 ब) शाब्दिक, सांख्यिकीय आणि सैद्धांतिक वैशिष्ट्य पद्धतीबद्दल चर्चा करा.
- प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १२
 इंदम, अहंम आणि पराअहंम आणि मनोलैंगिक विकासाचे टप्पे यांच्या कार्याची चर्चा करा.

Seat No.	
-----------------	--

Max. Marks: 60

12

- Page 3 of 4

- 10)** Following list which of a behavioral genetic methods.
a) Family studies b) Twin studies
c) Selective Breeding d) All the above
- 11)** Indian taxonomy of personality traits based on the concept of _____.
a) Trigunas b) Five factor
c) Prakruti d) Kosha
- 12)** _____ research typically focuses on a single subject.
a) Idiographic b) Nomothetic
c) Experimental d) Correlation

Q.2 Write Short Answer. (Any Four) 12

- a) Define any two domains of personality.
- b) Brief introduce about five factor model.
- c) What is monozygotic twins?
- d) Brief introduction about Id.
- e) Explain brain activity measurement techniques.
- f) Explain any one level of personality analysis.

Q.3 Write Short Answer/Short Notes. (Any Two) 12

- a) What is personality and discuss about personality?
- b) Explain any two personality research methods.
- c) Discuss about genome and heritability.
- d) Write short note on five factor model.

Q.4 Write the detail answer. (Any One) 12

- a) Give Detail information about Cattell's 16 PF.
- b) Discuss about lexical, statistical and theoretical trait approaches.

Q.5 Write the detail answer. 12

Discuss function of ID, EGO and Super ego and psychosexual stages.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

एम.ए (Applied Psychology) (सत्र - I) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:
ऑक्टोबर / नोव्हेंबर — २०२५
Sport Psychology (230126104)

वार, दिनांक: मंगळवार, ११-११-२०२५
 वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०४:३०

कमाल गुण: ३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

०६

- १) ——— दृष्टिकोन व्यक्तीच्या अंगभूत चांगुलपणावर आणि आत्म-वास्तविकतेसाठी प्रयत्न करण्याची त्यांची क्षमता यावर भर देतो
 अ) जैविक दृष्टिकोन ब) संज्ञानात्मक दृष्टिकोन
 क) मानवतावादी दृष्टिकोन ड) वर्तणूक दृष्टिकोन
- २) ——— मनाच्या तर्कशुद्ध आणि जागरूक भागाचे प्रतिनिधित्व करतो.
 अ) ईड ब) इगो
 क) सुपर इगो ड) लिबिडो
- ३) APA या शब्दाचा अर्थ ——— आहे.
 अ) ऑस्ट्रियन सायकोलॉजिकल असोसिएशन
 ब) एशियन सायकोलॉजिकल असोसिएशन
 क) अमेरिकन सायकोलॉजिकल असोसिएशन
 ड) अमेरिकन फिलॉसॉफिकल असोसिएशन
- ४) SMART हे क्रीडा मानसशास्त्राच्या ——— तत्त्वाशी संबंधित आहे.
 अ) मानसिक तयारी ब) वेळेचे व्यवस्थापन
 क) टीम डायनॅमिक्स ड) ध्येय सेटिंग
- ५) ——— मध्ये क्रीडापटू त्यांची कौशल्ये आणि कामगिरी वाढवण्यासाठी मानसिक प्रतिमेची शक्ती ओळखू लागतात.
 अ) व्हिज्युअलायझेशन ब) मानसिक कणखरपणा
 क) मानसिक तयारी ड) स्व-निरीक्षण
- ६) १८९८ मध्ये ——— मानसशास्त्रज्ञांनी सायकलस्वरांच्या कामगिरीवर अभ्यास केला.
 अ) कोलमन ग्रिफिथ ब) नॉर्मन ट्रिपलेट
 क) रेमंड कॅटल ड) कार्ल रॉजर

- प्र.२ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 0६
- अ) क्रीडा मानसशास्त्रातील व्यावसायिक संस्था कोणत्या आहेत? स्पष्ट करा.
- ब) क्रीडा मानसशास्त्रातील प्रेरणेची भूमिका स्पष्ट करा.
- ड) स्व-रिपोर्ट इन्व्हेंटरीचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
- क) न्यूरोइमेजिंग तंत्र म्हणजे काय? त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र.३ टिप लिहा. 0६
- सेल्फ- रिपोर्ट इन्व्हेंटरी म्हणजे काय? त्याची तत्वे आणि प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक) १२
- अ) क्रीडा मानसशास्त्राची व्याख्या करा आणि क्रीडा मानसशास्त्रातील टीम डायनॅमिक्सची भूमिका स्पष्ट करा.
- किंवा
- ब) क्रीडा मानसशास्त्र म्हणजे काय? क्रीडा मानसशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - I) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Sport Psychology (230126104)

Day & Date: Tuesday, 11-11-2025
 Time: 03:00 PM To 04:30 PM

Max. Marks: 30

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 06

- 1) _____ emphasizes the inherent goodness of individuals and their ability to strive for self-actualization.
 - a) Biological Approach
 - b) Cognitive Approach
 - c) Humanistic Approach
 - d) Behavioral Approach
- 2) _____ represents the rational and conscious part of the mind.
 - a) ID
 - b) Ego
 - c) Superego
 - d) Libido
- 3) The word APA stands for _____.
 - a) Austrian Psychological Association
 - b) Asian Psychological Association
 - c) American Psychological Association
 - d) American Philosophical Association
- 4) The SMART is related _____ principle of sport psychology
 - a) Mental Preparation
 - b) Time Management
 - c) Team Dynamics
 - d) Goal Setting
- 5) In _____ Athletes starts to recognize the power of mental imagery to enhance their skills and performance
 - a) Visualization
 - b) Mental Toughness
 - c) Mental Preparation
 - d) Self – monitoring
- 6) In 1898 _____ psychologist conducted a study on cyclists' performance.
 - a) Coleman Griffith
 - b) Norman Triplett
 - c) Raymond Cattle
 - d) Carl Roger

Q.2 Write short answers. (Any Two) 06

- a) Which are the professional organizations in sport psychology? Explain it.
- b) Explain the role of motivation in sport psychology.
- c) Explain the advantages and limitation of self-report inventory.
- d) What is neuroimaging technique? Explain its types.

Q.3 Write Answer/Short Note.

06

What is self-report inventory? Explain its.

Q.4 Write a detailed answer of the following question. (Any One)

12

a) Define Sport Psychology and explain the role of team dynamics in sport psychology.

OR

b) What is Sport Psychology? Explain the scope of sport Psychology.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र – II) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५

Physiological Psychology (230126201)

वार, दिनांक : मंगळवार, २८-१०-२०२५

कमाल गुण : ६०

वेळ: सकाळी ११:०० ते ०१:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) न्यूरॉन्स प्रामुख्याने याद्वारे संवाद साधतात:

- अ) सेल्युलर श्वसन
- ब) इलेक्ट्रिकल आणि रासायनिक सिग्नलिंग
- क) स्थायुंची हालचाल
- ड) पोषक हस्तांतरण

२) न्यूरॉन्स दरम्यान सिग्नल प्रसारित करणाऱ्या रसायनांचा कोणता शब्द आहे?

- अ) हार्मोन्स
- ब) न्यूरोट्रांसमीटर
- क) लिपिड्स
- ड) एन्झाइम्स

३) न्यूरॉन्समध्ये पोस्टसिनेप्टिक प्रभावांची भूमिका काय आहे?

- अ) सेल्युलर वाढ
- ब) प्रथिने संश्लेषण
- क) सिग्नल मॉड्युलेशन
- ड) रक्तपुरवठा

४) कोणता न्यूरोट्रांसमीटर विशेषतः मूड नियंत्रित करण्याशी जोडलेला आहे?

- अ) एपिनेफ्रिन
- ब) सेरोटोनिन
- क) हिस्टामाइन
- ड) मेलाटोनिन

५) वर्तनावरील अनुवांशिक प्रभावांचे परीक्षण करणारे क्षेत्र म्हणून ओळखले जाते:

- अ) विकासात्मक मानसशास्त्र
- ब) संज्ञानात्मक मानसशास्त्र
- क) उत्क्रांती जीवशास्त्र
- ड) वर्तणूक अनुवांशिकता

६) ईईजी ही एक पद्धत आहे जी सामान्यतः अभ्यास करण्यासाठी वापरली जाते

- अ) रक्त प्रवाह
- ब) मेंदूतील विद्युत क्रिया
- क) स्नायूंची ताकद
- ड) दृष्टी

- ७) मध्यवर्ती मज्जासंस्थेमध्ये हे समाविष्ट आहे.
 अ) मेंदू आणि पाठीचा कणा ब) स्पाइनल नसा आणि क्रॅनियल नसा
 क) परिधीय नसा ड) फक्त मेंदू
- ८) सिनॅप्टिक ट्रान्समिशन ही प्रक्रिया आहे ज्याद्वारे:
 अ) न्यूरॉन्स पोषकद्रव्ये साठवतात ब) सिग्नल न्यूरॉन्समधून जातात
 क) स्नायू हलतात ड) हार्मोन्स सोडले जातात
- ९) हायपोथालेमस नियमन करण्यास मदत करते:
 अ) स्नायू आकुंचन
 ब) झोपेचे चक्र
 क) हार्मोनल शिल्लक आणि होमिओस्टॅसिस
 ड) हृदयाचा ठोका
- १०) मेंदूचा कोणता भाग झोप आणि जागृत होण्याशी संबंधित आहे?
 अ) सेरेब्रम ब) हायपोथालेमस
 क) सेरेबेलम ड) मेडुला
- ११) सर्केडियन रिदम या शब्दाचा संदर्भ आहे:
 अ) पचन चक्र ब) दैनिक जैविक चक्र
 क) मासिक संप्रेरक बदल ड) ब्रेन वेव्ह पॅटर्न
- १२) चयापचय मध्ये प्रामुख्याने समावेश होतो:
 अ) ऊर्जा उत्पादन आणि संसाधन व्यवस्थापन
 ब) न्यूरल सिग्नलिंग
 क) अनुवांशिक प्रतिकृती
 ड) वर्तणूक प्रतिसाद

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१२

- अ) न्यूरॉन ची संरचना यावर थोडक्यात लिहा.
 ब) सिनॅप्टिक ट्रान्समिशनमधील न्यूरोट्रांसमीटरच्या कार्याचे थोडक्यात वर्णन करा.
 क) मानवी वर्तनावर अनुवांशिक प्रभाव स्पष्ट करा.
 ड) परिधीय मज्जासंस्थेची भूमिका यावर थोडक्यात लिहा.
 इ) शरीरातील चयापचय या संकल्पनेची थोडक्यात चर्चा करा.
 ई) सर्केडियन लय आणि मानवी कार्यावर त्याचा प्रभाव स्पष्ट करा.

प्र.३ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) केंद्रीय मज्जासंस्था (CNS) ची रचना आणि कार्ये यांचे थोडक्यात वर्णन करा.
 ब) सिनॅप्टिक ट्रान्समिशनची प्रक्रिया आणि न्यूरल कम्युनिकेशनमध्ये त्याची भूमिका थोडक्यात स्पष्ट करा.

- क) वर्तनातील हार्मोनल नियमनचे वर्णन करा.
- ड) शारीरिक मानसशास्त्रात वापरल्या जाणाऱ्या संशोधन पद्धती आणि त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.४ दीर्घोत्तरी प्रश्न. (कोणताही एक)

१२

- अ) सीएनएस आणि पीएनएस सह मज्जासंस्थेची रचना आणि कार्ये तपशीलवार वर्णन करा.

किंवा

- ब) मेंदूच्या कार्यावर आणि वर्तनावर न्यूरोट्रान्समीटर आणि औषधांचा प्रभाव स्पष्ट करा.

प्र.५ दीर्घोत्तरी प्रश्न.

१२

मेंदूच्या शरीरशास्त्राचे तपशीलवार वर्णन करा आणि त्याच्या मुख्य क्षेत्रांच्या प्राथमिक कार्यांचे वर्णन करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - II) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Physiological Psychology (230126201)

Day & Date: Tuesday, 28-10-2025
 Time: 11:00 AM To 01:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) Neurons primarily communicate through:
 - a) Cellular respiration
 - b) Electrical and chemical signalling
 - c) Muscle movement
 - d) Nutrient transfer
- 2) Which term refers to chemicals that transmit signals between neurons?
 - a) Hormones
 - b) Neurotransmitters
 - c) Lipids
 - d) Enzymes
- 3) What is the role of postsynaptic influences in neurons?
 - a) Cellular growth
 - b) Protein synthesis
 - c) Signal modulation
 - d) Blood supply
- 4) Which neurotransmitter is particularly linked with regulating mood?
 - a) Epinephrine
 - b) Serotonin
 - c) Histamine
 - d) Melatonin
- 5) The field that examines genetic impacts on behavior is known as:
 - a) Developmental psychology
 - b) Cognitive psychology
 - c) Evolutionary biology
 - d) Behavioural genetics
- 6) EEG is a method commonly used to study:
 - a) Blood flow
 - b) Electrical activity in the brain
 - c) Muscle strength
 - d) Vision
- 7) The Central Nervous System includes:
 - a) Brain and spinal cord
 - b) Spinal nerves and cranial nerves
 - c) Peripheral nerves
 - d) Only the brain
- 8) Synaptic transmission is the process by which:
 - a) Neurons store nutrients
 - b) Signals pass between neurons
 - c) Muscles move
 - d) Hormones are released

- 9) The hypothalamus helps regulate:
- a) Muscle contractions
 - b) Sleep cycles
 - c) Hormonal balance and homeostasis
 - d) Heartbeat rate
- 10) Which part of the brain is associated with managing sleep and wake cycles?
- a) Cerebrum
 - b) Hypothalamus
 - c) Cerebellum
 - d) Medulla
- 11) The term circadian rhythm refers to:
- a) Digestive cycles
 - b) Daily biological cycles
 - c) Monthly hormone changes
 - d) Brain wave patterns
- 12) Metabolism primarily involves:
- a) Energy production and resource management
 - b) Neural signalling
 - c) Genetic replication
 - d) Behavioral responses

Q.2 Write Short answer. (Any Four)**12**

- a) Write a short note on the anatomy of a neuron.
- b) Describe briefly the functions of neurotransmitters in synaptic transmission.
- c) Explain genetic influences on human behavior.
- d) Write a short note on the role of the peripheral nervous system.
- e) Discuss in brief the concept of metabolism in the body.
- f) Explain the circadian rhythm and its effect on human functioning

Q.3 Answer the following questions. (Any Two)**12**

- a) Describe in short, the structure and functions of the Central Nervous System (CNS).
- b) Explain briefly the process of synaptic transmission and its role in neural communication.
- c) Describe hormonal regulation in behavior.
- d) Explain research methods used in physiological psychology and their significance.

Q.4 Broad Question. (Any One)**12**

- a) Describe in detail the structure and functions of the nervous system, including the CNS and PNS.

OR

- b) Explain the effects of neurotransmitters and drugs on brain function and behavior.

Q.5 Broad Question.**12**

Explain in detail the anatomy of the brain and describe the primary functions of its main areas.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.A. (Applied Psychology) (सत्र – II) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५
Statistics in Psychology (230126202)

वार, दिनांक : गुरुवार, ३०-१०-२०२५
 वेळ: सकाळी ११:०० ते ०१:३०

कमाल गुण: ६०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) संख्याशास्त्रीय पद्धतीचे ——— मुख्य शाखा आहेत.

अ) ३	ब) २
क) ४	ड) ०

२) प्रचरण वर्णन म्हणजे ——— होय.

अ) square of MD	ब) square of Q
क) square of SD	ड) यापैकी नाही

३) ——— ची व्याख्या स्कोअरच्या संख्येने भागिले स्कोअरची बेरीज म्हणून केली जाते.

अ) मानक विचलन	ब) अंकगणित सरासरी
क) Z स्कोअर	ड) ANOVA

४) अंकीय परिवर्तकाना ——— म्हणून संबोधले जाते.

अ) गुणात्मक	ब) वर्णनात्मक
क) परिमाणात्मक	ड) यापैकी नाही

५) Deciles एकूण ऑर्डर केलेल्या डेटाला ——— समान भागांमध्ये विभाजित करतात.

अ) १०	ब) ५०
क) ५००	ड) १०

६) एका नाण्याच्या चार टॉसमध्ये चार डोके मिळण्याची संभाव्यता खालीलपैकी कोणती आहे?

अ) $\frac{1}{16}$	ब) $\frac{1}{8}$
क) $\frac{1}{4}$	ड) यापैकी नाही

- ७) मानक स्कोअर (Z-स्कोअर) ची मध्यमान 0 आहे आणि मानक विचलन ——— आहे.
 अ) २ ब) ३
 क) १ ड) ४
- ८) या क्षेत्रांतर्गत NDC Z स्कोअर -1 ते +1 केल्यास, लोकसंख्यांची ——— टक्केवारी या वक्रमध्ये येते.
 अ) ३३ ब) ९०
 क) ६८ ड) ९९
- ९) खालीलपैकी कोणते सांख्यिकीय सॉफ्टवेअर सामाजिक विज्ञानासाठी विशेष वापरले जातात?
 अ) SPSS ब) R Program
 क) MS-Excel ड) SAS
- १०) दोन पुच्छ चाचणीसाठी शून्य गृहीतक असे सांगते.
 अ) $H_0: \mu \neq \mu$ ब) $H_0: \mu < \mu$
 क) $H_0: \mu = \mu$ ड) $H_0: \mu > \mu$
- ११) प्रचलन तंत्राचे विश्लेषण ——— यांनी विकसित केले गेले.
 अ) रोनाल्ड फिशर ब) कार्ल पियर्सन
 क) डब्लू एस गोसेट ड) यापैकी नाही
- १२) खालीलपैकी कोणते सामान्य रेखीय मॉडेल आहेत?
 अ) t चाचणी ब) सहसंबंध
 क) ANOVA ड) हे सर्व

प्र.२ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

१२

- अ) संभाव्यता विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
 ब) साधारण समाश्रयन स्पष्ट करा.
 क) 't test' बद्दल माहिती द्या.
 ड) विस्तार वर थोडक्यात माहिती द्या.
 इ) प्रमाण विचलन वर्णन करा.
 ई) बहुलक चे महत्त्व विशद करा

प्र.३ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) केंद्रीय प्रवृत्ती मापनाचे वर्णन करा.
 ब) प्र-सामान्य वितरण वक्र वर टीपा लिहा.
 क) संगणक आधारित संख्याशास्त्रीय प्रोग्राम विषयी माहिती द्या.
 ड) नॉन परामेट्रिक सहसंबंधवर टिपा लिहा.

प्र.४ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

१२

अ) द्वि-मार्गी प्रचरण विश्लेषणवर माहिती द्या.

किंवा

ब) उपचारात्मक उपचारापूर्वी ताण स्केल आणि उपचारात्मक उपचारानंतरचे ताण स्केल यासंबंधी प्रदान केलेला काल्पनिक डेटा तणावाच्या प्रभावापूर्वी आणि नंतरचा फरक शोधा.

Before	After
68	63
58	60
74	65
55	62
81	54
59	73
47	45
75	73

प्र.५ खालील वितरणातून मध्यमान बहुलक आणि प्रमाण विचलनाची गणना करा

१२

Class Intervals	Frequencies
127-129	1
124-126	2
121-123	3
118-120	1
115-117	6
112-114	4
109-111	3
106-108	2
103-105	1
100-102	1

Set

P

M.A. (Applied Psychology) (Semester - II) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Statistics in Psychology (230126202)

Day & Date: Thursday, 30-10-2025
Time: 11:00 AM To 01:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

12

- 1) There are _____ main branches of statistical methods.

a) 3	b) 2
c) 4	d) 0
- 2) Variance is defined as:

a) square of MD	b) Square of Q
c) Square of SD	d) None of these
- 3) The _____ is defined as the sum of the scores divided by the number of scores.

a) Standard deviation	b) Arithmetic mean
c) Z Score	d) ANOVA
- 4) Numeric variables are also called _____ variables.

a) Qualitative	b) Descriptive
c) Quantitative	d) None of these
- 5) Deciles divide the total ordered data into _____ equal parts.

a) 90	b) 50
c) 500	d) 10
- 6) Which one of the following is the probability of obtaining four heads in four tosses of a coin:

a) $\frac{1}{16}$	b) $\frac{1}{2}$
c) $\frac{1}{8}$	d) None of these
- 7) Standard Scores (Z-scores) have a mean of 0 and a standard deviation of _____.

a) 2	b) 3
c) 1	d) 4
- 8) If NDC Z score from -1 to +1 under this area, _____ percentage of population falls within this curve.

a) 33	b) 90
c) 68	d) 99

- 9) Which of the following are statistical software used special for social sciences?
 - a) SPSS
 - b) R Program
 - c) MS-Excel
 - d) SAS
- 10) The null hypothesis for a two tailed test states that
 - a) $H_0: \mu \neq \mu$
 - b) $H_0: \mu < \mu$
 - c) $H_0: \mu = \mu$
 - d) $H_0: \mu > \mu$
- 11) Analysis of variance technique was developed by _____.
 - a) Ronald Fisher
 - b) Karl Pearson
 - c) W. S. Gossett
 - d) None of these
- 12) Which of the following are general linear model?
 - a) t test
 - b) Correlation
 - c) ANOVA
 - d) All of these

Q.2 Write Short Notes. (Any Four)

12

- Brief introduction about probability.
- State simple regression.
- Give 't test' information.
- Write brief introduction about range.
- Define standard deviation.
- Define importance of Mode.

Q.3 Write Short Answers. (Any Two)

12

- Describe measures of central tendency.
- Write on Normal distribution curve.
- Give details on computer base statistical programming.
- Write on Non parametric correlation.

Q.4 Board Answer. (Any One)

12

- a) To write on two way analysis of variance.
- b) Hypothetical data provided regarding stress scale before therapeutic treatment and stress scale after therapeutic treatment score find out difference between before and after stress impact.

Before	After
68	63
58	60
74	65
55	62
81	54
59	73
47	45
75	73

Q.5 Board Answer. (Any One)**12**

Computer the mean mode and standard deviation from the following distribution.

Class Intervals	Frequencies
127-129	1
124-126	2
121-123	3
118-120	1
115-117	6
112-114	4
109-111	3
106-108	2
103-105	1
100-102	1

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र – II) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५

Psychology of Emotion (230126204)

वार, दिनांक : मंगळवार, ०४-११-२०२५

कमाल गुण: ३०

वेळ: सकाळी ११:०० ते १२:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

०६

- १) खालीलपैकी कोणती भावना मूलभूत भावनांपैकी एक मानली जाते?
 - अ) लाज
 - ब) मत्सर
 - क) प्रेम
 - ड) राग
- २) भावनांचा जेम्स-लॅंग सिद्धांत कोणी मांडला?
 - अ) तोफ आणि बार्ड
 - ब) विल्यम जेम्स आणि कार्ल लॅंगे
 - क) पॉल एकमन
 - ड) सिगमंड फ्रायड
- ३) शारीरिक बदलांच्या स्पष्टीकरणातून भावना उत्पन्न होतात असा सिद्धांत म्हणून ओळखला जातो:
 - अ) तोफ-बार्ड सिद्धांत
 - ब) जेम्स-लॅंग सिद्धांत
 - क) Schachter –गायक सिद्धांत
 - ड) लाजर सिद्धांत
- ४) बाह्य उत्तेजनांना आपल्या शारीरिक प्रतिसादांशी भावनांचा संबंध आहे ही संकल्पना याद्वारे प्रस्तावित करण्यात आली होती:
 - अ) मॅकडॉगल
 - ब) चार्ल्स डार्विन
 - क) विल्यम जेम्स
 - ड) सिगमंड फ्रायड
- ५) आपल्या आकलनशक्ती आणि व्याख्यांद्वारे भावना आकारल्या जातात असे सुचविणारा सिद्धांत म्हणून ओळखला जातो:
 - अ) Phenomenological दृष्टिकोन
 - ब) वर्तणूक दृष्टिकोन
 - क) संज्ञानात्मक दृष्टिकोन
 - ड) सामाजिक दृष्टिकोन
- ६) भीतीचा भावनिक प्रतिसाद याद्वारे ट्रिगर केला जाऊ शकतो.
 - अ) सकारात्मक सामाजिक संवाद
 - ब) समजलेला धोका किंवा धोका
 - क) अति खाणे
 - ड) मेमरी रिकॉल

- प्र.२ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 0६
- अ) भावनेचे स्वरूप आणि त्याचे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ब) आनंदाच्या मूळ भावनांबद्दल थोडक्यात लिहा.
- ड) भावनांच्या तोफ-बार्ड सिद्धांताचे थोडक्यात वर्णन करा.
- क) मानवी वर्तनावर भावनांचा प्रभाव थोडक्यात स्पष्ट करा.
- प्र.३ टिप लिहा. 0६
- लाजरच्या भावनांचे संज्ञानात्मक/बोधनिक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) १२
- अ) सार्त्रने प्रस्तावित केलेल्या भावनांकडे परिघटना संबंधी दृष्टिकोनाचे तपशीलवार वर्णन करा.
- किंवा**
- ब) राग, दुःख, भीती आणि आनंद यांसारख्या भावनांसह विशिष्ट मूलभूत भावना आणि त्यांचे मानवी वर्तनावर होणारे परिणाम यांचे तपशीलवार वर्णन करा.

Set **P**

M.A. (Applied Psychology) (Semester - II) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Psychology of Emotion (230126204)

Day & Date: Tuesday, 04-11-2025
Time: 11:00 AM To 12:30 PM

Max. Marks: 30

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

06

- 1) Which of the following is considered one of the basic emotions?
 - a) Shame
 - b) Jealousy
 - c) Love
 - d) Anger
- 2) Who proposed the James-Lange theory of emotion?
 - a) Cannon and Bard
 - b) William James and Carl Lange
 - c) Paul Ekman
 - d) Sigmund Freud
- 3) The theory that emotions result from the interpretation of physiological changes is known as:
 - a) Cannon-Bard Theory
 - b) James-Lange Theory
 - c) Schachter-Singer Theory
 - d) Lazarus Theory
- 4) The concept that emotions are linked to our physiological responses to external stimuli was proposed by:
 - a) McDougal
 - b) Charles Darwin
 - c) William James
 - d) Sigmund Freud
- 5) The theory which suggests emotions are shaped by our cognition and interpretations is known as:
 - a) Phenomenological Approach
 - b) Behavioral Approach
 - c) Cognitive Approach
 - d) Social Approach
- 6) The emotional response of fear can be triggered by:
 - a) Positive social interactions
 - b) Perceived threat or danger
 - c) Overeating
 - d) Memory recall

Q.2 Write short answers. (Any Two)

06

- Explain in short the nature of emotion and its importance.
- Write in short about the basic emotion of happiness.
- Describe in short the Cannon-Bard theory of emotion.
- Explain in short the effect of emotions on human behavior.

- Q.3 Write a short note.** **06**
Explain the cognitive approach to emotion by Lazarus.
- Q.4 Write a detailed answer of the following questions. (Any One)** **12**
a) Describe in detail the phenomenological approach to emotion as proposed by Sartre.
- OR**
- b)** Describe in detail the specific basic emotions and their effects on human behavior, including emotions like anger, sadness, fear, and happiness.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

एम.ए (Applied Psychology) (सत्र - II) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर / नोव्हेंबर – २०२५

Domains of Personality (230126206)

वार, दिनांक: शुक्रवार, ०७-११-२०२५

कमाल गुण: ६०

वेळ: सकाळी ११:०० ते ०१:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) खालीलपैकी कोणती संकल्पना अहम मानसशास्त्रातील प्रमुख संकल्पना आहे?

अ) फिक्सेशन	ब) विकासाचे आठ टप्पे
क) अभिजात अभिसंधान	ड) निर्देशनात्मक वर्णन

२) मुलभूत गरजांचा सिद्धांत कोणी मांडला, ज्यात कर्तृत्व, सामर्थ्य आणि आत्मीयतेची गरज आहे?

अ) कार्ल रॉजर्स	ब) हेन्नी मरे
क) एरिक एरिकसन	ड) कॅरेन हॉर्नी

३) क्षेत्र स्वातंत्र्य याचा संदर्भ देते:

अ) सामाजिक संकेतांबद्दल संवेदनशीलता
ब) विलचित होऊनही तपशीलांवर लक्ष केंद्रित करण्याची क्षमता
क) संवेदना शोधण्याची उच्च पातळी
ड) अमूर्त विचारांना प्राधान्य

४) केलीचा वैयक्तिक संरचना सिद्धांत प्रामुख्याने कशाबद्दल आहे?

अ) भावनिक नियमन
ब) सामाजिक संबंध
क) जीवनातील घटनांमधून अर्थ निर्माण करणे
ड) संज्ञानात्मक विसंगती

५) कोणता सिद्धांत व्यक्तिमत्वात शिकलेल्या असहायतेची चर्चा करतो?

अ) मास्लोची गरजांची पदानुक्रम
ब) संज्ञानात्मक सामाजिक शिक्षण सिद्धांत
क) केलीचा वैयक्तिक बांधकाम सिद्धांत
ड) एरिकसनचे विकासाचे आठ टप्पे

- ६) स्वाभिमान कशाचा संदर्भ घेतो?
- व्यक्तीचा त्यांचा सामाजिक ओळखीचा दृष्टिकोन
 - भावनांवर नियंत्रण ठेवण्याची व्यक्तीची क्षमता
 - एखाद्या व्यक्तीचे स्वतःचे मूल्यमापन
 - संघर्ष व्यवस्थापित करण्याची व्यक्तीची क्षमता
- ७) खालीलपैकी कोणते भावनिक जीवनाचे परिमाणात्मक दृष्टिकोनातून वर्णन करते?
- स्वतंत्र श्रेणी म्हणून भावना
 - भावना सतत बदलत असतात
 - निश्चित वैशिष्ट्ये म्हणून भावना
 - सामाजिक रचना म्हणून भावना
- ८) पुरुषत्व आणि स्त्रीत्व पारंपारिकपणे असे पाहिले गेले:
- व्यक्तिमत्त्वाचे वेगळे परिमाण
 - परस्पर अनन्य वैशिष्ट्ये
 - भावनिक नियमनाचे पैलू
 - सामाजिक भूमिकांशी संबंधित नाही
- ९) सांस्कृतिक सार्वभौमिकांचा संदर्भ आहे:
- विशिष्ट संस्कृतींसाठी अद्वितीय वैशिष्ट्ये
 - सर्व मानवी संस्कृतींमध्ये सामायिक केलेली मूल्ये
 - पिढ्यानपिढ्या प्रसारित होणाऱ्या विश्वास
 - पाश्चात्य समाजांसाठी विशिष्ट नियम
- १०) ओळख संकटाची संकल्पना कशाशी संबंधित आहे?
- वैयक्तिक उद्दिष्टे साध्य करण्यात अपयश
 - एखाद्याची सामाजिक ओळख परिभाषित करताना संघर्ष
 - आत्मसन्मान कमी होणे
 - नातेसंबंध जपण्यात अडचण
- ११) Androgyny म्हणजे काय?
- पुरुषत्वाची उच्च पातळी
 - पुरुषत्व आणि स्त्रीत्वाचे संतुलित स्तर
 - लिंग भूमिकांबद्दल पूर्वग्रह
 - लिंग ओळखीचा अभाव
- १२) खालीलपैकी कोणते उत्क्रांत संस्कृतीचे उदाहरण आहे?
- समुदायामध्ये सामायिक केलेली भाषा.
 - पर्यावरणीय परिस्थितीमुळे वागण्यात बदल
 - पिढ्यानपिढ्या पार पडत आलेल्या परंपरा
 - सामाजिक नियमांची वैयक्तिक धारणा

- प्र.२ टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) १२
- अ) अहम मानसशास्त्रात वर्णन केल्याप्रमाणे नार्सिसिझमची संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ब) भावनांचे विविध दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
 - क) व्यक्तिमत्त्व विकासात स्व-स्कीमाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
 - ड) सांस्कृतिक सार्वभौम आणि व्यक्तिमत्त्व समजून घेण्यासाठी त्यांचे महत्त्व यावर थोडक्यात चर्चा करा.
 - ड) "लोकस ऑफ कंट्रोल" स्पष्ट करा.
 - ड) स्वभाव आणि व्यक्तिमत्त्वातील फरक यांच्यातील संबंधावर थोडक्यात लिहा.
- प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (कोणतेही दोन) १२
- अ) व्यक्तिमत्त्वाच्या मानवतावादी क्षेत्रात मास्लोचे योगदान स्पष्ट करा.
 - ब) आकलनाच्या मूलभूत संकल्पनांचे वर्णन करा आणि ते TAT मध्ये कसे वापरले जाते ते स्पष्ट करा.
 - क) भावनिक अवस्था, व्यक्तिमत्त्व वैशिष्ट्ये आणि भावनिक जीवनशैली यांच्यातील संबंधांची चर्चा करा.
 - ड) सामाजिक भूमिका आणि लिंग पूर्वग्रह यांचा व्यक्तिमत्त्वाच्या विकासावर कसा प्रभाव पाडतात हे स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२
- अ) एरिकसनच्या विकासाच्या आठ टप्प्यांचे तपशीलवार वर्णन करा.
किंवा
 - ब) व्यक्तिमत्त्वातील लिंग भेद फरकाचा हार्मोनल सिद्धांत आणि सामाजीकरण सिद्धांतांची चर्चा करा.
- प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १२
- केलीच्या वैयक्तिक रचना सिद्धांताच्या मुख्य संकल्पनांवर चर्चा करा आणि ते स्पष्टीकरणाद्वारे व्यक्तिमत्त्व प्रकट करते ते स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - II) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Domains of Personality (230126206)

Day & Date: Friday, 07-11-2025
 Time: 11:00 AM To 01:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) Which of the following is a key concept in Ego Psychology?
 - a) Fixation
 - b) Eight stages of development
 - c) Classical conditioning
 - d) Operant behavior
- 2) Who proposed the theory of basic needs, including the need for achievement, power, and intimacy?
 - a) Carl Rogers
 - b) Henry Murray
 - c) Erik Erikson
 - d) Karen Horney
- 3) Field independence refers to:
 - a) Sensitivity to social cues
 - b) The ability to focus on details despite distractions
 - c) High levels of sensation seeking
 - d) A preference for abstract thinking
- 4) What is Kelly's Personal Construct Theory mainly about?
 - a) Emotional regulation
 - b) Social relationships
 - c) Constructing meaning from life events
 - d) Cognitive dissonance
- 5) Which theory discusses learned helplessness in personality?
 - a) Maslow's Hierarchy of Needs
 - b) Cognitive Social Learning Theory
 - c) Kelly's Personal Construct Theory
 - d) Erikson's Eight Stages of Development
- 6) What does self-esteem refer to?
 - a) A person's view of their social identity
 - b) A person's ability to control emotions
 - c) A person's evaluation of their own worth
 - d) A person's ability to manage conflict

- 7) Which of the following describes emotional life from a dimensional perspective?
- a) Emotions as discrete categories
 - b) Emotions as varying along a continuum
 - c) Emotions as fixed traits
 - d) Emotions as social constructs
- 8) Masculinity and femininity were traditionally seen as:
- a) Separate dimensions of personality
 - b) Mutually exclusive traits
 - c) Aspects of emotional regulation
 - d) Unrelated to social roles
- 9) Cultural universals refer to:
- a) Traits unique to specific cultures
 - b) Values shared across all human cultures
 - c) Beliefs that are transmitted through generations
 - d) Norms specific to Western societies
- 10) What does the concept of identity crisis relate to?
- a) Failure to achieve personal goals
 - b) Conflict in defining one's social identity
 - c) Loss of self-esteem
 - d) Difficulty in maintaining relationships
- 11) Androgyny refers to:
- a) High levels of masculinity
 - b) Balanced levels of masculinity and femininity
 - c) Stereotypes about gender roles
 - d) A lack of gender identity
- 12) Which of the following is an example of evoked culture?
- a) Shared language among a community
 - b) Changes in behavior due to environmental conditions
 - c) Traditions passed down through generations
 - d) Individual perceptions of societal norms

Q.2 Write Short Answer. (Any Four)**12**

- a) Explain the concept of narcissism as described in ego psychology.
- b) Explain the different views of emotions.
- c) Describe the role of self-schema in personality development.
- d) Briefly discuss cultural universals and their importance in understanding personality.
- e) Explain "locus of control".
- f) Write briefly on the relationship between temperament and personality differences.

- Q.3 Answer the following Questions. (Any Two)** **12**
- a) Explain Maslow's contribution to the Humanistic Domain of personality.
 - b) Describe the basic concepts of apperception and how it is used in the TAT.
 - c) Discuss the relationship between emotional states, traits, and the style of emotional life.
 - d) Explain how social roles and gender stereotypes influence the development of personality.
- Q.4 Answer the following Questions in Detail. (Any One)** **12**
- a) Describe in detail Erikson's eight stages of development.
- OR.**
- b) Discuss the hormonal theory and socialization theories of gender differences in personality.
- Q.5 Answer the following Questions in Detail.** **12**
- Discuss the key concepts of Kelly's Personal Construct Theory and explain how it reveals personality through interpretation.

Set	P
-----	---

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र – III) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर - २०२५

Counseling Process and Theories (230126301)

वार, दिनांक : बुधवार, २९-१०-२०२५

कमाल गुणः ६०

वेळ: सकाळी ११:०० ते ०१:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

૨) ઉજવીકડીલ અંક પૂર્ણ ગુણ દર્શવિતાત.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) समुपदेशक होण्यासाठी खालीलपैकी कोणते घटक नकारात्मक प्रेरक आहेत?

अ) भावनिक त्रास

ब) सत्तेची इच्छा

क) विषम सामना

੯) ਹੇ ਸਰਵ

२) मदतीच्या पहिल्या स्तरामध्ये — मदतनीस यांचा समावेश होतो.

अ) व्यावसायिक

ब) सामान्य मानव सेवा कार्यकर्ता

क) अव्यावसायिक

ड) तज्ञ

३) खालीलपैकी कोणता घटक समुपदेशन प्रक्रियेवर प्रभाव टाकतो?

अ) क्लायंट प्रतिरोधक

ब) भौतिक सेटिंग

क) समस्या मांडणे

੯) ਹੇ ਸਰਵ

४) १९ व्या शतकाच्या सुरुवातीला ---- शी संबंधित समुपदेशन व्यवसाय

अ) जीवनात वाईट निवडी करणे टाळा

ब) निरोगीपणावर लक्ष केंद्रित करणे

क) सजगता

ड) वाढीस प्रोत्साहन

५) व्यावसायिक मानसिक आरोग्य क्रेडेन्शियलचे किती मूलभूत टप्पे/प्रकार आहेत?

અ) ૨

ब) ४

ક) ૬

੬) ੮

६) समुपदेशकाचे गुण कोणते आहेत?

અ) પ્રામાણિકપણા

ब) संवाद साधण्याची क्षमता

क) जाणकार

ੳ) ਹੇ ਸਰਵ

- ७) प्रतिरोधक क्लायंटची वैशिष्ट्ये ----.
- अ) अनिच्छुक ब) तयार नाही
क) अ आणि ब ड) यापैकी काहीही नाही
- ८) कोणते मॉडेल क्लायंटला त्यांच्या समस्या निर्माण करण्यासाठी जबाबदार आहे परंतु त्यांचे निराकरण करण्याची नाही.
- अ) प्रबोधन मॉडेल ब) नैतिक मॉडेल
क) वैद्यकीय मॉडेल ड) यापैकी काहीही नाही
- ९) वर्तणूक थेरपीचे संस्थापक कोण आहेत?
- अ) रोलो मे ब) अल्फ्रेड ऑडलर
क) बी. एफ. स्किनर ड) कार्ल रॉजर्स
- १०) मनोविश्लेषणाचा सिद्धांत ---- वर केंद्रित आहे.
- अ) बेशुद्धपणा ब) बालपण अनुभव
क) फक्त अ ड) अ आणि ब
- ११) सिद्धांत हा एक प्रकारचा ---- आहे.
- अ) मॉडेल ब) जटिल विधान
क) व्यक्तिनिष्ठ ड) यापैकी काहीही नाही
- १२) ---- वर बोधनात्मक थेरपी कार्य करते.
- अ) विचार ब) विश्वास
क) अंतर्गत प्रतिमा ड) हे सर्व

प्र.२ खालील टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

१२

- अ) मार्गदर्शनाचा संक्षिप्त परिचय.
- ब) प्रभावी समुपदेशकाचे गुण कोणते आहेत?
- क) चांगल्या सिद्धांताच्या कोणत्याही दोन गुणांची व्याख्या करा.
- ड) BASIC ID चे दीर्घ स्वरूप
- इ) प्रतिरोधक क्लायंटचा संक्षिप्त परिचय.
- ई) कोणतीही दोन मनोविश्लेषणात्मक संरक्षण यंत्रणा परिभाषित करा.

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) मदत करण्याचे व्यावसायिक आणि गैरव्यावसायिक स्तर परिभाषित करा.
ब) भौतिकतेचे आठ सामान्य स्थापत्य वैशिष्ट्ये आणि त्यांचे संभाव्य प्रभाव स्पष्ट करा.
क) माहिती आधारित पहिल्या मुलाखतीवर टिपा लिहा.
ड) मनोविश्लेषण तंत्र स्पष्ट करा.

प्र.४ दीर्घोत्तरी प्रश्न. (कोणताही एक)

१२

अ) अँडलेरियन समुपदेशन सिद्धांताबद्दल तपशील द्या.

किंवा

ब) व्यावसायिक समुपदेशकांचे शिक्षण आणि समुपदेशकांचे क्रेडेन्शियलिंग परिभाषित करा.

प्र.५ दीर्घोत्तरी प्रश्न.

१२

समुपदेशन परिभाषित करा आणि प्रभावी समुपदेशकाचे वैयक्तिक गुणांबद्दल चर्चा करा.

Seat No.	
----------	--

Set P

M.A. (Applied Psychology) (Semester - III) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Counseling Process and Theories (230126301)

Day & Date: Wednesday, 29-10-2025
 Time: 11:00 AM To 01:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) Which of the following factors are negative motivators for becoming a counselor.
 - a) Emotional distress
 - b) A desire for power
 - c) Vicarious coping
 - d) All of these
- 2) The first level of helping involves _____ helpers.
 - a) Professional
 - b) Generalist human service worker
 - c) Nonprofessional
 - d) Expert
- 3) Which of the following factor influence the counseling process?
 - a) Client resistant
 - b) Physical setting
 - c) Presenting problem
 - d) All of these
- 4) Early of 19th- century counselling profession related with _____.
 - a) Avoid making bad choices in life
 - b) The focus on wellness
 - c) Mindfulness
 - d) Promotion of growth
- 5) How many basic steps /types of professional mental health credentials?
 - a) 2
 - b) 4
 - c) 6
 - d) 8
- 6) What are the counsellor qualities?
 - a) Honesty
 - b) Ability to communicate
 - c) Knowledgeable
 - d) All of these
- 7) Characteristics of a resistant client _____.
 - a) unwilling
 - b) Unready
 - c) a) and b)
 - d) None of these
- 8) Which model define clients responsible for causing their problems but not for solving them.
 - a) Enlightenment model
 - b) Moral model
 - c) Medical model
 - d) None of these

- 9) Who is the founder of behavioral therapy?
 - a) Rollo may
 - b) Alfred Adler
 - c) B. F. Skinner
 - d) Carl Rogers
- 10) Psychoanalytic theory focuses on _____.
 - a) Unconsciousness
 - b) Childhood experience
 - c) Only a)
 - d) a) and b)
- 11) A theory is one type of _____.
 - a) Model
 - b) Complex statement
 - c) Subjective
 - d) none of these
- 12) Cognitive therapy work on _____.
 - a) Thoughts
 - b) Beliefs
 - c) Internal images
 - d) All of these

Q.2 Write short notes. (Any Four) 12

- a) Brief introduction of guidance.
- b) What are the qualities of effective counselors?
- c) Define any two characters of good theory.
- d) Long form of BASIC ID
- e) Brief introduction of resistant client.
- f) Define any two psychoanalytic defense mechanisms.

Q.3 Write short answer. (Any Two) **12**

- Define professional and nonprofessional levels of helping.
- Explain eight common architectural characteristics of space and their potential impact.
- Write short notes on information-oriented first interview.
- Explain psychoanalytic techniques.

Q.4 Board answer. (Any One)	12
------------------------------------	-----------

- a) Give details about Adlerian counseling theory.
- b) Define the education of professional counselors and credentialing of counselors.

Q.5 Board answer. **12**

Define counseling and discuss about Personal Qualities of an Effective Counsellors.

Set	P
1	1
2	1
3	1
4	1
5	1
6	1
7	1
8	1
9	1
10	1
11	1
12	1
13	1
14	1
15	1
16	1
17	1
18	1
19	1
20	1
21	1
22	1
23	1
24	1
25	1
26	1
27	1
28	1
29	1
30	1
31	1
32	1
33	1
34	1
35	1
36	1
37	1
38	1
39	1
40	1
41	1
42	1
43	1
44	1
45	1
46	1
47	1
48	1
49	1
50	1
51	1
52	1
53	1
54	1
55	1
56	1
57	1
58	1
59	1
60	1
61	1
62	1
63	1
64	1
65	1
66	1
67	1
68	1
69	1
70	1
71	1
72	1
73	1
74	1
75	1
76	1
77	1
78	1
79	1
80	1
81	1
82	1
83	1
84	1
85	1
86	1
87	1
88	1
89	1
90	1
91	1
92	1
93	1
94	1
95	1
96	1
97	1
98	1
99	1
100	1

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र - III) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर / नोव्हेंबर - २०२५

Psychopathology (230126302)

वार, दिनांक: शुक्रवार, ३१-१०-२०२५

कमाल गुणः ६०

वेळ: सकाळी ११:०० ते ०१:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

૨) ઉજવીકડીલ અંક પૂર્ણ ગુણ દર્શવિતાત.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) अमेरिकन सायकियाट्रिक असोसिएशनने कोणती वर्गीकरण प्रणाली प्रकाशित केली आहे?

अ) डीएसएम-५

ब) आयसीडी-१०

क) डीएसएम-४

ડ) ડબ્લૂએચઓ-એમએચડી

२) डिलिरियमचे मुख्यतः खालील वैशिष्ट्ये आहेत: ---.

अ) स्मरणशक्ती मंदावणे

ब) अचानक गोंधळ आणि दिशाभूल

क) झटके

ड) अनावश्यक वेडसर विचार

३) ऑटिझम स्पेक्ट्रम डिसऑर्डर प्रामुख्याने प्रभावित करते: ---.

अ) सामाजिक संवाद आणि वर्तन ब) शारीरिक शक्ती

क) भावनिक स्थिरता

ੳ) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

४) खालीलपैकी कोणते व्यसनाचे मॉडेल आहे?

અ) માનવતાવાદી મૉડેલ

ब) सामाजिक शिक्षण मॉडेल

क) गेस्टाल्ट मॉडेल

ड) वैशिष्ट्य सिद्धांत

५) ——— ही भ्रम चे सामान्य लक्षण आहे.

अ) नैराश्य

ब) चिंता विकार

क) फोबिया

ड) स्किझोफ्रेनिया

६) क्लस्टर बी मध्ये कोणता व्यक्तिमत्व विकार आढळतो?

अ) पॅरानॉइड

ब) टाळणारा

क) नार्सिसिस्टिक

ड) स्किझोइड

७) सामान्यीकृत चिंता विकाराचे सर्वोत्तम वर्णन असे केले जाते: ---.

अ) विशिष्ट वस्तुची भीती

ब) अल्पकालीन घाबरणे

क) सतत जास्त चिंता करणे

ड) सामाजिक परिस्थितीची भीती

८) बायपोलर डिसऑर्डर प्रामुख्याने खालील गोष्टींशी संबंधित आहे: ———.

- अ) दीर्घकालीन दुःख ब) उन्माद आणि नैराश्याचे बदलणारे मूड
क) तीव्र स्मरणशक्ती कमी होणे ड) बंद जागांची भीती

९) विलगीकरण विकारांमध्ये हे समाविष्ट आहे: ———.

- अ) ओळख आणि स्मरणशक्तीमध्ये व्यत्यय
ब) भावनिक अस्थिरता
क) भ्रम
ड) थरथरणे

१०) सोमाटोफॉर्म विकारांमध्ये हे समाविष्ट आहे.

- अ) प्रत्यक्ष शारीरिक दुखापत
ब) काल्पनिक मित्र
क) वैद्यकीय कारणाशिवाय शारीरिक लक्षणे
ड) जास्त ऊर्जा

११) एडीएचडी म्हणजे: ———.

- अ) Anxiety Deficit Hyper Disorder.
ब) Attention Deficit Hyperactivity Disorder.
क) Autism Developmental.
ड) Active Developmental Health Disorder

१२) विशिष्ट शिक्षण विकार प्रभावित करतो: ———.

- अ) हालचाल
ब) फक्त भाषण
क) भावनिक अभिव्यक्ती
ड) वाचन आणि लेखन यासारखे शैक्षणिक कौशल्ये

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१२

- अ) DSM-५ वर्गीकरण प्रणालीची वैशिष्ट्ये थोडक्यात सांगा.
ब) डिलीरियमची संकल्पना थोडक्यात सांगा.
क) अटेंशन डेफिसिट हायपरएक्टिव्हिटी डिसऑर्डर (ADHD) वर थोडक्यात लिहा.
ड) क्लस्टर A व्यक्तिमत्त्व विकारांची वैशिष्ट्ये थोडक्यात सांगा.
इ) बायपोलर डिसऑर्डरची लक्षणे थोडक्यात सांगा.
ई) व्यापक विकासात्मक विकारांवर थोडक्यात लिहा.

- प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२
- अ) स्किझोफ्रेनियाची क्लिनिकल वैशिष्ट्ये आणि कारणे स्पष्ट करा.
- ब) चिंता विकारांचे कारण आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- क) बौद्धिक अपंगत्व आणि त्यांचे प्रकार लिहा
- ड) सोमॅटोफॉर्म विकार उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२
- अ) DSM-५ आणि ICD-१० म्हणजे काय? मानसिक विकारांच्या वर्गीकरण पद्धतींचे तपशीलवार वर्णन करा, ज्यामध्ये त्यांच्यातील समानता आणि फरक यांचा समावेश आहे.
- किंवा**
- ब) क्लस्टर बी व्यक्तिमत्त्व विकारांचे सिद्धांत आणि वैशिष्ट्ये तपशीलवार स्पष्ट करा.
- प्र.५ नैराश्य आणि बायपोलर डिसऑर्डर म्हणजे काय? लक्षणे, कारणे आणि त्याचे उपचार सविस्तरपणे स्पष्ट करा. १२

Seat No.	
-------------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - III) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Psychopathology (230126302)

Day & Date: Friday, 31-10-2025
 Time: 11:00 AM To 01:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) Which classification system is published by the American Psychiatric Association?
 - a) DSM-5
 - b) ICD-10
 - c) DSM-IV
 - d) WHO-MHD
- 2) Delirium is mainly characterized by: _____.
 - a) Slow decline in memory
 - b) Sudden confusion and disorientation
 - c) Seizures
 - d) Obsessive thoughts
- 3) Autism Spectrum Disorder mainly affects: _____.
 - a) Social communication and behavior
 - b) Physical strength
 - c) Emotional stability
 - d) Vision
- 4) Which of the following is a model of addiction?
 - a) Humanistic model
 - b) Social learning model
 - c) Gestalt model
 - d) Trait theory
- 5) Delusions are common symptoms in: _____.
 - a) Depression
 - b) Anxiety disorders
 - c) Phobias
 - d) Schizophrenia
- 6) Which personality disorder is found in Cluster B?
 - a) Paranoid
 - b) Avoidant
 - c) Narcissistic
 - d) Schizoid
- 7) Generalized Anxiety Disorder is best described as: _____.
 - a) Fear of specific object
 - b) Short term panic
 - c) Constant, excessive worry
 - d) Fear of social situations

- 8) Bipolar disorder is mainly associated with: _____.
a) Chronic sadness
b) Alternating moods of mania and depression
c) Severe memory loss
d) Fear of enclosed spaces
- 9) Dissociative disorders involve: _____.
a) Disruption in identity and memory
b) Emotional instability
c) Hallucinations
d) Tremors
- 10) Somatoform disorders involve: _____.
a) Actual physical injury
b) Imaginary friends
c) Physical symptoms without medical cause
d) Excessive energy
- 11) ADHD stands for: _____.
a) Anxiety Deficit Hyper Disorder
b) Attention Deficit Hyperactivity Disorder
c) Autism Developmental Hyperactivity Disorder
d) Active Developmental Health Disorder
- 12) Specific learning disorder affects: _____.
a) Movement
b) Speech only
c) Emotional expression
d) Scholastic skills like reading and writing

Q.2 Short Notes. (Any Four) 12

- a) Describe in short the features of DSM-5 classification system.
b) Explain in short the concept of delirium.
c) Write a short note on Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD).
d) Explain in short the characteristics of Cluster A personality disorders.
e) Describe in short the symptoms of bipolar disorder.
f) Write a short note on Pervasive Developmental Disorders.

Q.3 Short answers question. (Any Two) 12

- a) Explain the clinical characteristics and causes of schizophrenia.
b) Describe the etiology and features of anxiety disorders.
c) Write about intellectual disabilities and their types.
d) Explain somatoform disorders with examples.

Q.4 Long answer questions. (Any One) 12

- a) What is DSM-5 and ICD-10? Describe in detail the classification systems for mental disorders including their similarities and differences.
b) Explain in detail the theories and characteristics of Cluster B personality disorders.

Q.5 What is depression and bipolar disorder? Explain in detail the symptoms, causes and its treatments. 12

Seat No.	
----------	--

Set **P**

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र - III) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर — २०२५

Counseling and Legislation (230126304)

वार, दिनांक: सोमवार, ०३-११-२०२५

कमाल गुण: ३०

वेळ: दुपारी ११:०० ते ०१:३०

- सूचना :** १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

०६

- १) नैतिक समुपदेशनासाठी समुपदेशकांची आवश्यकता असते:
 - अ) त्यांच्या अंतर्ज्ञानाचे अनुसरण करणे
 - ब) व्यावसायिक कोड आणि मानकांचे पालन करणे
 - क) फक्त आर्थिक लाभावर लक्ष केंद्रित करणे
 - ड) क्लायंटची गोपीनीयता टाळणे
- २) समुपदेशनातील सूचित संमतीमध्ये हे समाविष्ट आहे:
 - अ) क्लायंटला थेरपीची उद्दिष्टे आणि प्रक्रिया स्पष्ट करणे
 - ब) क्लायंटला रिक्त फॉर्मवर स्वाक्षरी करण्यास सांगणे
 - क) क्लायंटला त्यांच्या अधिकारांबद्दल अनभिज्ञ ठेवणे
 - ड) थेरपीबद्दल क्लायंटच्या प्रश्नांकडे दुर्लक्ष करणे
- ३) मानसिक आरोग्य कायद्याचा कोणता अध्याय रूग्णांना प्रवेश, उपचार आणि डिस्चार्ज यावर लक्ष केंद्रित करतो.

अ) प्रकरण ५	ब) प्रकरण ३
क) प्रकरण ६	ड) प्रकरण २
- ४) मेंटल हेल्थ केअर बिल, २०११ ने यावर जोर दिला:
 - अ) आत्महत्येला गुन्हेगार ठरवणे
 - ब) मानसिक आरोग्य सुविधा नष्ट करणे
 - क) सर्व ग्राहकांसाठी आर्थिक मदत प्रदान करणे
 - ड) रूग्णांच्या हक्कांकडे दुर्लक्ष करणे

- ५) मानसिक आरोग्य धोरणाचे प्राथमिक उद्दिष्ट आहे:
- अ) मानसिक आजाराला गुन्हेगारी स्वरूप देणे
 - ब) मानसिक आरोग्य सेवांची सुलभता आणि गुणवत्ता सुधारणे
 - क) गैर-मानसिक आरोग्य विकारांवर लक्ष केंद्रित करणे
 - ड) जागतिक आरोग्य संस्थांशी सहकार्य टाळणे
- ६) नैतिक संहितांमधील संघर्ष उद्भवतात जेव्हा:
- अ) समुपदेशकांना नैतिक मार्गदर्शक तत्त्वे समजत नाहीत
 - ब) समुपदेशक व्यावसायिक मानकांपेक्षा त्यांच्या मूल्यांना प्राधान्य देतात
 - क) समुपदेशक क्लायंट-केंद्रित दृष्टिकोनांचे काटेकोरपणे पालन करतात
 - ड) समुपदेशक त्यांच्या प्रशिक्षणानुसार कार्य करतात

प्र.२ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

०८

- अ) नैतिक समुपदेशनात महितीपूर्ण संमतीची भूमिका.
- ब) मानसिक आरोग्य सेवा विधेयक, २०११ च्या कायदेशीर बाबी.
- ड) मानसिक आरोग्य धोरणाची प्रमुख वैशिष्ट्ये.
- क) क्लायंटची गोपनीयता हाताळण्यासाठी नैतिक मार्गदर्शक तत्त्वे.

प्र.३ थोडक्यात उत्तर लिहा.

०६

समुपदेशन प्रक्रियेत नैतिक निर्णय घेण्याचे महत्त्व उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र.४ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

१०

- अ) समुपदेशकांसाठी नैतिक संहिता विकसित करणे आणि ते व्यावसायिक समुपदेशनात कसे लागू केले जातात याबद्दल चर्चा करा.

किंवा

- ब) मानसिक आरोग्य कायदा, २०१७ मधील प्रमुख तरतुदी आणि मानसिक आरोग्य सेवेमध्ये त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - III) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Counseling and Legislation (230126304)

Day & Date: Monday, 03-11-2025
 Time: 11:00 AM To 01:30 PM

Max. Marks: 30

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 06

- 1) Ethical counseling requires counselors to:
 - a) Follow their intuition
 - b) Comply with professional codes and standards
 - c) Only focusses on financial gains
 - d) Avoid client confidentiality
- 2) Informed consent in counseling includes:
 - a) Explaining therapy goals and processes to the client
 - b) Asking the client to sign a blank form
 - c) Keeping the client unaware of their rights
 - d) Ignoring the client's queries about therapy
- 3) Which chapter of the Mental Health Act focuses on admission, treatment, and discharge of patients?

a) Chapter 5	b) Chapter 3
c) Chapter 6	d) Chapter 2
- 4) The Mental Health Care Bill, 2011, emphasized:
 - a) Decriminalizing suicide
 - b) Eliminating mental health facilities
 - c) Providing financial aid for all clients
 - d) Ignoring patient rights
- 5) The primary objective of the Mental Health Policy is to:
 - a) Criminalize mental illness.
 - b) Improve accessibility and quality of mental health services
 - c) Focus on non-mental health disorders
 - d) Avoid collaboration with global health organizations
- 6) Conflicts within ethical codes arise when:
 - a) Counselors do not understand ethical guidelines
 - b) Counselors prioritize their values over professional standards
 - c) Counselors adhere strictly to client-centered approaches
 - d) Counselors act in accordance with their training

Q.2 Write short answers. (Any Two) 08

- a) The role of informed consent in ethical counseling.
- b) Legal aspects of the Mental Health Care Bill, 2011.
- c) Key features of the Mental Health Policy.
- d) Ethical guidelines for handling client confidentiality.

Q.3 Write a short answer. 06

Explain the importance of ethical decision making in the counseling process with examples.

Q.4 Write a detailed answer of the following question. (Any One) 10

- a) Discuss the development of ethical codes for counselors and how they are applied in professional counseling.

OR

- b) Explain the major provisions of the Mental Health Act, 2017 and mention its significance in mental health care.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र - III) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर / नोव्हेंबर — २०२५

Psychology in everyday Life (230126307)

वार, दिनांक: गुरुवार, ०६-११-२०२५

कमाल गुण: ६०

वेळ: सकाळी ११:०० ते ०१:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

- १) भावनिक बुद्धिमत्तेत सर्व गोष्टींचा समावेश होतो:
 - अ) योग्य हाताळणी
 - ब) सहानुभूती
 - क) आत्म-जागरूकता
 - ड) स्व-नियमन
- २) कोणत्या भावना व्यवस्थापित न केल्यास शारीरिक आरोग्यावर नकारात्मक परिणाम करू शकतात?
 - अ) आनंद
 - ब) प्रेम
 - क) राग
 - ड) कुतूहल
- ३) संदेश पाठविण्याच्या आणि प्राप्त करण्याच्या प्रक्रियेला म्हणतात.
 - अ) फिल्टरिंग
 - ब) संवाद
 - क) प्रेरणा
 - ड) निरीक्षण
- ४) यापैकी कोणता संवादाचा प्रकार नाही?
 - अ) मौखिक
 - ब) अशाब्दिक
 - क) भावनिक
 - ड) लेखी
- ५) विद्यार्थ्यांमध्ये ताण येण्याचे एक मुख्य कारण म्हणजे:
 - अ) निरोगी खाणे
 - ब) सकारात्मक विचारसरणी
 - क) मनोरंजन
 - ड) परीक्षेचा दबाव
- ६) तीव्र ताण म्हणजे:
 - अ) अल्पकालीन आणि तात्पुरते
 - ब) दीर्घकालीन आणि हानिकारक
 - क) नेहमीच सकारात्मक
 - ड) काल्पनिक
- ७) व्हिडिओ गेमचे व्यसन असलेली व्यक्तीस — असते:
 - अ) शारीरिक व्यसन
 - ब) भावनिक व्यसन
 - क) वर्तणुकीचे व्यसन
 - ड) वरीलपैकी काहीही नाही

- ८) पदार्थांचे व्यसन म्हणजे ——— होय.
 अ) जास्त खेळणे
 ब) अल्कोहोल किंवा ड्रग्सचा वारंवार वापर
 क) चित्रपट पाहणे
 ड) संवाद विकार
- ९) भावनिक बुद्धिमत्ता ——— यामध्ये मदत करते:
 अ) काम टाळणे
 ब) भावना समजून घेणे आणि व्यवस्थापित करणे
 क) इतरांना दोष देणे
 ड) प्रभावीपणे वाद घालणे
- १०) शारीरिक भाषा ही खालील गोष्टींचा भाग आहे.
 अ) लेखी संवाद
 ब) अशाब्दिक संवाद
 क) दृश्य संवाद
 ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- ११) ——— हे एक सामान्य ताणतणावाचे व्यवस्थापन करण्याचे तंत्र आहे.
 अ) समस्यांकडे दुर्लक्ष करणे
 ब) जास्त विचार करणे
 क) दिवास्वप्न पाहणे
 ड) खोल श्वास घेणे
- १२) व्यसनामुळे ——— होऊ शकते:
 अ) सुधारलेले संबंध
 ब) चांगली एकाग्रता
 क) भावनिक वाढ
 ड) सामाजिक आणि शारीरिक समस्या

प्र.२ टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

१२

- अ) भावना समजून घेणे म्हणजे काय? थोडक्यात लिहा.
 ब) संवादाचे प्रकार थोडक्यात सांगा.
 क) ताणतणावाचा अर्थ थोडक्यात सांगा.
 ड) वर्तणुक व्यसन म्हणजे काय? थोडक्यात लिहा.
 इ) भावनिक बुद्धिमत्तेच्या कोणत्याही दोन घटकांचे थोडक्यात वर्णन करा.
 ई) संवाद प्रक्रियेचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.

प्र.३ खालील प्रश्नांची २००–२५० शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) व्यसनाचे शारीरिक आणि मानसिक आरोग्यावर होणारे परिणाम थोडक्यात स्पष्ट करा.
 ब) ताणतणावाची कारणे आणि प्रकार उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
 क) प्रभावी संवाद कौशल्ये आणि दैनंदिन जीवनात त्यांचे महत्त्व लिहा.
 ड) भावनिक बुद्धिमत्ता आणि त्याचे घटक स्पष्ट करा.

प्र.४ खालील प्रश्नांची ४०० –४५० शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) १२

अ) वैयक्तिक आणि सामाजिक जीवन सुधारण्यास मदत करणाऱ्या भावना व्यवस्थापन कौशल्यांचे तपशीलवार वर्णन करा.

किंवा

ब) व्यवस्थापन तंत्रांसह ताणतणावाचे प्रकार, स्रोत आणि परिणाम तपशीलवार स्पष्ट करा.

प्र.५ खालील प्रश्नांची ५००–६०० शब्दात उत्तरे लिहा १२

व्यसन व्यवस्थापन म्हणजे काय? व्यसन व्यवस्थापनाची व्याख्या, प्रकार, परिणाम आणि तंत्रे सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - III) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November – 2025
Psychology in everyday Life (230126307)

Day & Date: Thursday, 06-11-2025
 Time: 11:00 AM To 01:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) Emotional Intelligence includes all except:
 - a) Best Manipulation
 - b) Empathy
 - c) Self-awareness
 - d) Self-regulation
- 2) Which emotion can negatively impact physical health if not managed?
 - a) Joy
 - b) Love
 - c) Anger
 - d) Curiosity
- 3) The process of sending and receiving messages is called:
 - a) Filtering
 - b) Communication
 - c) Motivation
 - d) Observation
- 4) Which of these is not a type of communication?
 - a) Verbal
 - b) Non-verbal
 - c) Emotional
 - d) Written
- 5) One of the main causes of stress in students is:
 - a) Healthy eating
 - b) Positive thinking
 - c) Entertainment
 - d) Exam pressure
- 6) Acute stress is:
 - a) Short-term and temporary
 - b) Long-term and harmful
 - c) Always positive
 - d) Imaginary
- 7) A person addicted to video games is facing:
 - a) Physical addiction
 - b) Emotional addiction
 - c) Behavioral addiction
 - d) None of the above
- 8) Substance addiction refers to:
 - a) Playing too much
 - b) Repeated use of alcohol or drugs
 - c) Watching movies
 - d) Communication disorders

- 9) Emotional intelligence helps in:
- a) Avoiding work
 - b) Understanding and managing emotions
 - c) Blaming others
 - d) Arguing effectively
- 10) Body language is part of:
- a) Written communication
 - b) Non-verbal communication
 - c) Visual communication
 - d) None of the above
- 11) A common technique for managing stress is:
- a) Ignoring problems
 - b) Overthinking
 - c) Daydreaming
 - d) Deep breathing
- 12) Addiction can lead to:
- a) Improved relationships
 - b) Better concentration
 - c) Emotional growth
 - d) Social and physical problems

Q.2 Write Short Notes. (Any Four) 12

- a) Write a short note on understanding emotions.
- b) Describe the types of communication in short.
- c) Explain in short the meaning of stress.
- d) Write a short note on behavioral addiction.
- e) Describe in short any two components of emotional intelligence.
- f) Explain in short the communication process.

Q.3 Short Answer Questions. (200-250 words) (Any Two) 12

- a) Explain in short the effects of addiction on physical and mental health.
- b) Describe the causes and types of stress with examples.
- c) Write about effective communication skills and their importance in daily life.
- d) Describe emotional intelligence and its components.

Q.4 Long Answer Questions. (400-450 words) (Any One) 12

- a) Describe in detail the emotion management skills that help in improving personal and social life.

OR

- b) Explain in detail the types, sources, and effects of stress along with management techniques.

Q.5 Descriptive Answer Question (500-600 words) 12

What is addiction management? Explain in detail the definition, types, effects and techniques of addiction management.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र – IV) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५

Counselling: Interventions and strategists (230126401)

वार, दिनांक : मंगळवार, २८-१०-२०२५

कमाल गुण : ६०

वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०५:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) खालीलपैकी कोणते वर्तन उपचार तंत्र नाही?

अ) फ्लूडींग	ब) काउंटर ट्रान्सफर
क) काउंटर कंडिशनिंग	ड) पद्धतशीर असंवेदीकरण

२) ——— हे व्यक्तिगत मानसशास्त्राचे संस्थापक होते.

अ) कार्ल रॉजर्स	ब) सिगमंड फ्रायड
क) आल्फ्रेड अडलर	ड) अल्बर्ट एलिस

३) अहंम मानसशास्त्र ——— ने विकसित केले.

अ) एरिक एरिकसन	ब) अँना फ्रायड
क) आल्फ्रेड एडलर	ड) कार्ल जंग

४) कोणता व्यवहार विश्लेषण प्रभावी आहे?

अ) प्रौढ ते मूल	ब) प्रौढ ते पालक
क) मूल ते पालक	ड) प्रौढ ते प्रौढ

५) रॉजर्सचा थेरपी दृष्टीकोन ——— द्वारे वैशिष्ट्यीकृत होता.

अ) नॉन डायरेक्टिव्ह	ब) ग्राहक केंद्रीत
क) व्यक्ति बनणे	ड) हे सर्व

६) बालपणातील अनुभव समजून घेण्यासाठी कोणती थेरपी चांगली आहे?

अ) मनोविश्लेषणात्मक	ब) बोधनात्मक
क) मानवतावादी	ड) वर्तणूक

७) व्यवहाराच्या विश्लेषणानुसार विन विन पोझिशनचा संदर्भ घ्या ———.

अ) मी ठीक आहे, तू ठीक आहेस	ब) मी ठीक आहे, तू ठीक नाहीस
क) मी ठीक नाही, तू ठीक नाहीस	ड) मी ठीक नाही, तू ठीक आहेस

८) गट I आणि II जुळवा.

गट : I

- A. निराशावादी
- B. आशावादी दुसरा
- C. सुपर ऑप्टिमिस्ट
- अ) A - I B - II C - III
- क) A - III B - II C - I

गट : II

- I अल्फ्रेड अँडलर
- II कार्ल रॉजर्स
- III सिगमंड फ्रायड
- ब) A - III B - I C - II
- ड) A - II B - I C - III

९) बिनशर्त सकारात्मक आदरांना ——— असेही संबोधले जाते.

- अ) स्वीकृती
- ब) आदर
- क) बक्षीस
- ड) या सर्व

१०) ——— वर आधारित वर्तणूक थेरपी.

- अ) अध्ययन सिद्धांत
- ब) तर्कहीन विश्वास
- क) अचेतन मन
- ड) व्यक्तिनिष्ठ

११) मनोविश्लेषणाच्या सिद्धांतामध्ये कोणती तंत्रे वापरली जातात?

- अ) स्वप्न विश्लेषण
- ब) मुक्त सहवास
- क) अ) आणि ब)
- ड) यापैकी काहीही नाही

१२) सामान्यतः असे मानले जाते की संज्ञानात्मक वर्तणूक थेरपी ——— बदलते.

- अ) विचार प्रक्रिया
- ब) मागील पुरावे
- क) भावनिक उपचार
- ड) हार्मोनल असंतुलन

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१२

- अ) स्व-सामर्थ्य म्हणजे काय?
- ब) नकार अहंम संरक्षण यंत्रणा स्पष्ट करा.
- क) बिनशर्त सकारात्मक संदर्भाचा संक्षिप्त परिचय.
- ड) प्रौढ इगो स्थिती बदल थोडक्यात परिचय.
- इ) सकारात्मक आणि नकारात्मक प्रबलीकरण स्पष्ट करा.
- ई) वास्तव-स्व म्हणजे काय?

प्र.३ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) सामाजिक अध्ययन सिद्धांतावर टीप लिहा.
- ब) प्राथमिक आणि दुय्यम कंडिशनिंगबद्दल चर्चा करा.
- क) मनोविश्लेषणात्मक थेरपीचा ऐतिहासिक संदर्भ स्पष्ट करा.
- ड) चिंतेचे स्वरूप वर्णन करा.

प्र.४ दीर्घोत्तरी प्रश्न. (कोणताही एक)

१२

अ) मानवतावादी थेरपी आणि क्लायंट—केंद्रित थेरपी दृष्टिकोनामध्ये कार्ल रॉजर्सच्या योगदानाचे वर्णन करा.

किंवा

ब) एरिक बर्नच्या व्यवहार विश्लेषणावर चर्चा करा.

प्र.५ दीर्घोत्तरी प्रश्न.

१२

मनोविश्लेषण उपचार आणि विविध तंत्रांबद्दल तपशील द्या.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.A. (Applied Psychology) (Semester - IV) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Counselling: Interventions and strategists (230126401)

Day & Date: Tuesday, 28-10-2025
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) Which of the following is not a behaviour therapy technique?
 - a) Flooding
 - b) Counter Transference
 - c) Counter Conditioning
 - d) Systematic Desensitization
- 2) _____ was the founder of individual psychology.
 - a) Carl Rogers
 - b) Sigmund Freud
 - c) Alfred Adler
 - d) Albert Ellis
- 3) Ego psychology developed by _____.
 - a) Erik Erikson
 - b) Anna Freud
 - c) Alfred Adler
 - d) Carl Jung
- 4) Which transaction is mostly effective?
 - a) Adult to Child
 - b) Adult to Parent
 - c) Child to Parent
 - d) Adult to Adult
- 5) Rogers's therapy approach was characterized by _____.
 - a) Non directive
 - b) Client Centred
 - c) Becoming person
 - d) All of these
- 6) Which therapy is good to understand childhood experiences?
 - a) Psychoanalytic
 - b) Cognitive
 - c) Humanistic
 - d) Behavioural
- 7) According to transactional analysis win win position refer to _____.
 - a) I am ok, You are ok
 - b) I am ok, You are not ok
 - c) I am not ok, You are not ok
 - d) I am not ok, You are ok
- 8) Match the Group I and II

Group I A) Pessimist B) Optimists C) Super-optimists a) A - I B - II C - III c) A - III B - II C - I	Group II I Alfred Adler II Carl Rogers III Sigmund Freud b) A - III B - I C - II d) A - II B - I C - III
--	--

- 9) Unconditional positive regards is also referred to as _____.
 - a) Acceptance
 - b) Respect
 - c) Prizing
 - d) All of these
- 10) Behaviour therapy based on _____.
 - a) Learning theory
 - b) Irrational belief
 - c) Unconscious mind
 - d) Subjective
- 11) Which are the techniques used in theory of psychoanalysis?
 - a) Dream analysis
 - b) Free association
 - c) a) and b)
 - d) None of these
- 12) It is generally considered that cognitive behavioural therapy changes _____.
 - a) Thought Process
 - b) Past Evidences
 - c) Emotional cure
 - d) Hormonal imbalance

Q.2 Write Short Notes. (Any Four)

12

- What is Self-efficacy?
- State denial ego defense mechanisms.
- Brief introduction of unconditional positive regard.
- Brief introduction about Adult ego state.
- Explain positive and negative reinforcement.
- What is the real self?

Q.3 Write Short Answers. (Any Two)

12

- Write note on social learning theory.
- Discuss about primary and secondary conditioning.
- Explain historical context of psychoanalytic therapy.
- Describe nature of anxiety.

Q.4 Broad Answer. (Any One)

12

- Describe Carl Rogers, contribution in humanistic therapy and client centered therapy approach.
- Discuss on Eric Berne's Transactional analysis.

Q.5 Broad Answer.

12

Give details about psychoanalytic therapy and various techniques.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.A. (Applied Psychology) (सत्र – IV) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५

Advance and Applied Counselling Skills (230126402)

वार, दिनांक : गुरुवार, ३०-१०-२०२५

कमाल गुण: ६०

वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०५:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) समुपदेशन प्रक्रियेत, उपस्थित राहण्याचे कौशल्य काय आहे?

- अ) शरीराची स्थिती थोडी पुढे झुकलेली
- ब) योग्य डोळ्याचा संपर्क
- क) किमान प्रोत्साहन (mmm, होय)
- ड) हे सर्व

२) समुपदेशन प्रक्रियेची पहिली पायरी कोणती आहे?

- अ) ध्येय सेटिंग
- ब) मूल्यांकन
- क) हस्तक्षेप
- ड) समाप्ती

३) समुपदेशन ——— वर कार्य करते.

- अ) आत्म-जागरूकता
- ब) स्व-स्वीकृती
- क) अ आणि ब
- ड) फक्त ब

४) अमेरिकन कौन्सिलिंग असोसिएशननुसार मानक समुपदेशन सत्राची वेळ ——— आहे.

- अ) १५ मि.
- ब) २० मि.
- क) ५० मि.
- ड) ३० मि.

५) समस्या मांडण्याची गंभीरता (मानसोपचार ही ——— गंभीर समस्या आहे आणि समुपदेशन ही ——— गंभीर समस्या आहे)

- अ) अधिक आणि अधिक
- ब) कमी आणि कमी
- क) अधिक आणि कमी
- ड) कमी आणि अधिक

६) समुपदेशन प्रक्रियेचा खालीलपैकी कोणता पहिला टप्पा ———.

- अ) संबंध प्रस्थापित करणे
- ब) मूल्यांकन
- क) उपचार नियोजन
- ड) हस्तक्षेप

- ७) एम्बेडेड समुपदेशन ——— म्हणून.
 अ) भिन्न स्वरूपाचे समुपदेशन ब) समुपदेशन सारखेच
 क) फक्त ब ड) अ आणि ब
- ८) समर्थन नेटवर्क क्लायंटला ——— मध्ये मदत करतात.
 अ) भावनिक ब) नैतिकदृष्ट्या
 क) अ आणि ब ड) यापैकी काहीही नाही
- ९) ——— हे क्लायंटला काय वाटत आहे आणि काय अनुभवत आहे याची मूलभूत समज आहे.
 अ) सहानुभूती ब) तदानुभूती
 क) टेलिपॅथी ड) यापैकी काहीही नाही.
- १०) सक्रिय ऐकण्याचे संकेतक ——— आहेत.
 अ) व्याख्या करणे ब) सारांश
 क) अ आणि ब ड) यापैकी काहीही नाही
- ११) समुपदेशन हा एक व्यवसाय आहे ज्याचा उद्देश ——— आहे.
 अ) वैयक्तिक वाढ आणि उत्पादकता वाढवा.
 ब) सायकोपॅथॉलॉजीमध्ये यशस्वी निदान करा.
 क) ग्राहक योग्य औषध घेत असल्याची खात्री करा.
 ड) केवळ वर्तनाला संबोधित करा.
- १२) ——— ही एक प्रक्रिया आहे ज्यामध्ये परस्पर संबंधांचा समावेश होतो.
 अ) मार्गदर्शन ब) समुपदेशन
 क) परोपकार ड) मदत

प्र.२ थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

१२

- अ) कोणत्या व्यक्तीला समुपदेशन मदतीची आवश्यकता आहे?
 ब) अल्पकालीन ध्येयाचा संक्षिप्त परिचय द्या.
 क) समुपदेशन प्रक्रियेतील पुनर्विवेचनाचा संक्षिप्त परिचय द्या.
 ड) जोहरी खिडकीचा संक्षिप्त परिचय द्या.
 इ) समुपदेशन फॉलोअपच्या प्रकारांबद्दल माहिती द्या.
 ई) अंतर्दृष्टी म्हणजे काय?

प्र.३ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) समुपदेशनामध्ये प्रारंभिक उपस्थित राहण्याचे कौशल्य परिभाषित करा.
 ब) सहकार्याने काम करण्याचे काय फायदे आहेत?
 क) एम्बेडेड समुपदेशनबद्दल लिहा.
 ड) स्वयंमदत आणि समर्थन गटांवर चर्चा करा.

- प्र.४ दीर्घोत्तरी प्रश्न. (कोणताही एक) १२
- अ) समुपदेशन म्हणजे काय? समुपदेशनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
किंवा
- ब) कथनात्मक दृष्टीकोन, समुपदेशनात वर्णनात्मक दृष्टिकोन कशी मदत करावी याबद्दल चर्चा करा.
- प्र.५ समुपदेशनाची जागा, विश्वास आणि गोपनीयता यावर चर्चा करा. १२

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.A. (Applied Psychology) (Semester - IV) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Advance and Applied Counselling Skills (230126402)

Day & Date: Thursday, 30-10-2025
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the options. 12

- 1) In the counselling process, what are the attending skills?
 - a) Body posture slight forward lean
 - b) Appropriate Eye contact
 - c) Minimal encourages (mmm, yes)
 - d) All of these
- 2) What is the first step in the counselling process?
 - a) Goal setting
 - b) Assessment
 - c) Intervention
 - d) Termination
- 3) Counselling does work on _____.
 - a) Self-awareness
 - b) Self-acceptance
 - c) A and B
 - d) Only B
- 4) According to American Counselling Association standard counselling session time is _____.
 - a) 15 Min.
 - b) 20 Min.
 - c) 50 Min.
 - d) 30 Min.
- 5) Seriousness of presenting issues (Psychotherapy is _____ serious issues and counselling is _____ serious issues).
 - a) more and more
 - b) less and less
 - c) more and less
 - d) less and more
- 6) Which of the following 1st stage of the counselling process _____.
 - a) Establishing the relationship
 - b) Assessment
 - c) Treatment planning
 - d) Intervention
- 7) Embedded counselling as _____.
 - a) different form counselling
 - b) Same as counselling
 - c) Only B
 - d) A and B
- 8) Support networks help the client in _____.
 - a) Emotionally
 - b) Morally
 - c) A and B
 - d) None of these

- 9) _____ is basic understanding of what the client is feeling and experiences.
- a) Sympathy
 - b) Empathy
 - c) Telepathy
 - d) None of these
- 10) Indicators of active listening are _____.
- a) paraphrasing
 - b) summarizing
 - c) A and B
 - d) none of these
- 11) Counselling is a profession that aim to _____.
- a) Promote personal growth and productivity
 - b) Provide a successful diagnosis in psychopathology
 - c) Ensure that client are on the correct medication
 - d) Solely address behaviour
- 12) _____ is a process that involves interpersonal relationships.
- a) Guidance
 - b) Counselling
 - c) Altruism
 - d) Help

Q.2 Write Short Notes. (Any Four)**12**

- a) Which person need counselling help?
- b) Brief introduction on short term goal.
- c) Brief introduction of restatement in counselling process.
- d) Brief introduction of Johari window.
- e) Give information about types of counselling follow-up.
- f) What is insight?

Q.3 Write Short Answers. (Any Two)**12**

- a) Define initial attending skills in counselling.
- b) What are the benefits of working collaboratively?
- c) Write about embedded counselling.
- d) Discuss on self help and support group.

Q.4 Broad Answer Questions. (Any One)**12**

- a) What is counseling? Define significance of counseling.
- b) Discuss about narrative approach, how to help narrative approach in counselling.

Q.5 Broad Answer Question.**12**

Discuss on counselling space, trust and confidentiality.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र – IV) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५

Carrier Guidance and Counselling in Education (230126405)

वार, दिनांक : मंगळवार, ०४-११-२०२५

कमाल गुण: ६०

वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०५:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

- १) समुपदेशनाचे सर्वोत्तम वर्णन असे केले जाऊ शकते:
 - अ) एकवेळ सल्ला
 - ब) सतत उपचार
 - क) समस्या सोडविण्यासाठी व्यावसायिक मार्गदर्शन
 - ड) गट चर्चा
- २) व्यक्तिमत्त्व आणि कामाच्या वातावरणातील जुळणी म्हणून करिअर निवडीचे कोणते सिद्धांत स्पष्ट करतात?
 - अ) हॉलंडचा सिद्धांत
 - ब) पियागेटचा सिद्धांत
 - क) एरिकसनचा सिद्धांत
 - ड) फ्रायडचा सिद्धांत
- ३) करिअर समुपदेशनात भावनिक तयारीचा खालीलपैकी कोणता घटक आहे?
 - अ) बुद्ध्यांक
 - ब) आत्मविश्वास
 - क) वय
 - ड) गुण
- ४) प्रेरणादायी मुलाखतीचा वापर प्रामुख्याने यासाठी केला जातो.
 - अ) निर्णयांना पुढे ढकलणे
 - ब) द्विधा मनःस्थितीचा शोध घेणे आणि बदलांना प्रोत्साहन देणे.
 - क) नोकरीच्या ऑफर देणे
 - ड) वर्तन सुधारणे
- ५) खालीलपैकी कोणते शारीरिक व्यसनाच्या अंतर्गत येते?
 - अ) सोशल मिडिया
 - ब) व्हिडिओ गेमिंग
 - क) पोर्नोग्राफी
 - ड) अल्कोहोल

- ६) संवाद प्रक्रियेत हे समाविष्ट आहे:
 अ) संदेश पाठवणारा, प्राप्तकर्ता, अभिप्राय
 ब) फक्त वक्ता आणि श्रोता
 क) फक्त देहबोली
 ड) फक्त आवाज
- ७) शालेय वातावरणात, समुपदेशन आवश्यक आहे:
 अ) प्रशासकीय नियोजन
 ब) परीक्षा पर्यवेक्षण
 क) भावनिक किंवा शैक्षणिक समस्या असलेल्या विद्यार्थ्यांना मदत करणे
 ड) इमारत बांधकाम
- ८) व्यक्ती-केंद्रीत समुपदेशन यावर भर देते:
 अ) निर्देशात्मक दृष्टिकोन
 ब) थेरेपिस्टची मते
 क) बिनशर्त सकारात्मक आदर
 ड) वर्तन नियंत्रण
- ९) समुपदेशकाने कोणते कौशल्य सर्वात जास्त विकसित केले पाहिजे?
 अ) सहानुभूती
 ब) तांत्रिक लेखन
 क) लक्षात ठेवणे
 ड) मल्टीटास्किंग
- १०) समुपदेशनाचे कोणते वैशिष्ट्य नाही?
 अ) सहानुभूतीपूर्ण
 ब) गोपनीय
 क) गैर-निर्णयात्मक
 ड) केवळ निर्देशात्मक
- ११) संज्ञानात्मक –वर्तणुकीचा दृष्टिकोन बदलण्यावर लक्ष केंद्रित करतो:
 अ) केवळ भावना
 ब) विचार आणि वर्तन पद्धती
 क) वातावरण
 ड) करिअर मार्ग
- १२) खालीलपैकी कोणते शैक्षणिक समुपदेशनाशी संबंधित नाही?
 अ) परीक्षेची चिंता
 ब) अभ्यासाच्या सवयी
 क) अभ्यासक्रम निवड
 ड) नोकरीचा पगार

प्र.२ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१२

- अ) समुपदेशनाची कोणतीही दोन मुख्य वैशिष्ट्ये सांगा.
 ब) समुपदेशन मानसशास्त्राची व्याप्ती यावर थोडक्यात लिहा.
 क) महाविद्यालयीन स्तरावर शैक्षणिक समुपदेशनाची भूमिका स्पष्ट करा.
 ड) हॉलंडचा करिअर विकासाचा सिद्धांत काय आहे?
 इ) व्यक्ती-केंद्रित समुपदेशन म्हणजे काय?
 ई) समुपदेशनात सहानुभूतीचे महत्त्व स्पष्ट करा.

- प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२
- अ) शैक्षणिक मार्गदर्शन आणि शैक्षणिक समुपदेशन यातील फरक स्पष्ट करा.
- ब) विद्यार्थी समुपदेशनात प्रेरक मुलाखतीचा वापर कसा करावा याचे वर्णन करा.
- क) समुपदेशनात संवाद कौशल्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ड) करिअर समुपदेशनाची संकल्पना आणि प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) १२
- अ) करिअर विकास म्हणजे काय? करिअर विकासाचे सिद्धांत आणि आजच्या शिक्षणात त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- किंवा
- ब) समुपदेशन म्हणजे काय? करिअर मार्गदर्शनात वापरल्या जाणाऱ्या विविध समुपदेशन तंत्रांचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १२
- समुपदेशन म्हणजे काय? मार्गदर्शन आणि समुपदेशन प्रक्रियेत समुपदेशक आणि शाळांची भूमिका स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.A. (Applied Psychology) (Semester - IV) (New) (NEP CBCS)
Examination: October/November - 2025
Carrier Guidance and Counselling in Education (230126405)

Day & Date: Tuesday, 04-11-2025
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 12

- 1) Counselling is best described as:
 - a) One-time advice
 - b) Continuous therapy
 - c) Professional guidance to solve problems
 - d) Group discussion
- 2) Which theory explains career choice as a match between personality and work environment?

a) Holland's Theory	b) Piaget's Theory
c) Erikson's Theory	d) Freud's Theory
- 3) Which of the following is a component of emotional readiness in career counselling?

a) IQ	b) Confidence
c) Age	d) Marks
- 4) Motivational interviewing is mainly used for:
 - a) Pushing decisions
 - b) Exploring ambivalence and encouraging change
 - c) Providing job offers
 - d) Correcting behavior
- 5) Which of the following falls under physical addiction?

a) Social media	b) Video gaming
c) Pornography	d) Alcohol
- 6) The process of communication includes:
 - a) Message, sender, receiver, feedback
 - b) Speaker and listener only
 - c) Only body language
 - d) Noise only

- 7) In the school setting, counselling is essential for:
- a) Administrative planning
 - b) Exam supervision
 - c) Helping students with emotional or academic issues
 - d) Building construction
- 8) Person-centered counselling emphasizes:
- a) Directive approach
 - b) Therapist's opinions
 - c) Unconditional positive regard
 - d) Behavior control
- 9) A counsellor must develop which skill the most?
- a) Empathy
 - b) Technical writing
 - c) Memorization
 - d) Multitasking
- 10) Which is not a characteristic of counselling?
- a) Empathetic
 - b) Confidential
 - c) Non-judgmental
 - d) Directive only
- 11) Cognitive-behavioral approach focuses on changing:
- a) Emotions only
 - b) Thoughts and behavior patterns
 - c) Environment
 - d) Career paths
- 12) Which of the following is not related to educational counselling?
- a) Exam anxiety
 - b) Study habits
 - c) Course selection
 - d) Job salary

Q.2 Write Short Answer. (Any Four)**12**

- a) Mention any two main features of counselling.
- b) Write a short note on the scope of counselling psychology.
- c) Explain the role of educational counselling at the college level.
- d) What is Holland's theory of career development?
- e) Write a note on person-centered counselling.
- f) Explain the importance of empathy in counselling.

Q.3 Answer the following questions. (Any Two)**12**

- a) Explain the difference between educational guidance and educational counselling.
- b) Describe the use of motivational interviewing in student counselling.
- c) Explain the importance of communication skills in counselling.
- d) Describe the concept and process of career counselling.

Q.4 Answer the following questions in detail. (Any One) 12

a) What is career development? Describe the theories of career development and their importance in today's education.

OR.

b) Define counselling, Explain the different counselling techniques used in career guidance.

Q.5 Answer the following question in detail. 12

What is counselling? Explain the role of counsellor and schools in the guidance and counselling process.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र – IV) (नवीन/जुना) (CBCS) परीक्षा:
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५
Areas of Counseling (MAAP01403)

वार, दिनांक : शनिवार, ०१-११-२०२५
 वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०६:००

कमाल गुण: ८०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१६

- १) भावनिक अस्वस्थता असलेल्या मुलांचे समुपदेशन करण्याचे मुख्य ध्येय काय आहे?
 - अ) शैक्षणिक सहाय्य प्रदान करणे
 - ब) भावनिक समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी
 - क) शारीरिक आरोग्य सुधारण्यासाठी
 - ड) सामाजिक कौशल्य वाढवण्यासाठी
- २) समुपदेशनातील संथ शिकणाऱ्यांचे खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य आहे?
 - अ) उच्च बुद्धिमत्ता
 - ब) जलद अनुकूलता
 - क) ठराविक गतीने शिकण्यात अडचण
 - ड) मजबूत स्मृती धारणा
- ३) समुपदेशात सामाजिकदृष्ट्या वंचित असलेल्या मुलाला खालील अव्हानांना सामोरे जावे लागू शकते:

अ) आर्थिक स्थिरता	ब) वैयक्तिक स्वच्छता
क) सामाजिक संबंध	ड) भावनिक स्थिरता
- ४) विवाहपूर्व समुपदेशनाचा फोकस काय आहे?
 - अ) जोडप्यांना आर्थिक व्यवस्थापन करण्यास मदत करणे.
 - ब) जोडप्यांना लग्नाआधी एकमेकांना चांगल्या प्रकारे समजून घेण्यास मदत करणे.
 - क) विवाहानंतर भावनिक आधार देणे
 - ड) दोन्ही भागीदारांच्या आरोग्य स्थितीचे विश्लेषण करणे.

- ५) वैवाहिक समुपदेशनाचा मुख्य उद्देश आहे:
 अ) मतभेद सोडवा आणि संवाद सुधारा
 ब) लैंगिक समस्या ओळखा
 क) कायदेशीर सहाय्य प्रदान करा
 ड) केवळ पालकत्वाच्या समस्यांवर लक्ष केंद्रित करा.
- ६) वैवाहिक समुपदेशनात खालीलपैकी कोणता सामान्यतः संबोधित केला जात नाही?
 अ) भूमिका संघर्ष
 ब) नातेसंबंध संवाद
 क) लैंगिक-संबंधित समस्या ओळखणे
 ड) आर्थिक नियोजन
- ७) लैंगिक-संबंधित समस्या ओळखणे यात महत्त्वाचे आहे:
 अ) विवाहपूर्व समुपदेशन
 ब) करिअर समुपदेशन
 क) पालक समुपदेशन
 ड) व्यसनमुक्ती समुपदेशन
- ८) व्यक्तींमधील भूमिकेचा संघर्ष यामुळे होऊ शकतो:
 अ) संप्रेषण कौशल्ये वाढवणे
 ब) जबाबदाऱ्यांबद्दल तणाव आणि गोंधळ
 क) वर्धित नेतृत्व गुण
 ड) सुधारित निर्णय घेण्याची कौशल्ये
- ९) मद्यपी आणि आत्महत्येचा प्रयत्न करणाऱ्या व्यक्तींना आवश्यक आहे.
 अ) आर्थिक समुपदेशन
 ब) करिअर मार्गदर्शन
 क) भावनिक कल्याणासाठी मानसशास्त्रीय समुपदेशन
 ड) शैक्षणिक समुपदेशन
- १०) अंमली पदार्थांच्या व्यसनाधीनांना समुपदेशन करताना, मुख्य ध्येय हे आहे:
 अ) नोकरीच्या संधी उपलब्ध करून देणे.
 ब) अंतर्निहित मानसिक समस्या ओळखणे आणि समर्थन ऑफर करणे.
 क) फक्त औषधे पुरवणे
 ड) एखादया व्यक्तीला औषधे वापरणे बंद करण्यास भाग पाडणे
- ११) खालीलपैकी कोणती मानसिक समस्या सामान्यतः अंमली पदार्थांच्या व्यसनाधीनांमध्ये आढळत नाही?
 अ) नैराश्य
 ब) चिंता
 क) स्मरणशक्ती कमी होणे
 ड) उच्च शैक्षणिक कामगिरी

- १२) समुपदेशन करताना मानसशास्त्रीय आणि व्यावसायिक मूल्यमापन महत्त्वाचे आहे.
 अ) बेरोजगार प्रौढ
 ब) शारीरिक किंवा मानसिक अपंग असलेल्या व्यक्ती
 क) ग्रेडसह संघर्ष करणारे विद्यार्थी
 ड) करिअर बदलणारे
- १३) टर्मिनल रोग असलेल्या व्यक्तींचे समुपदेशन यावर लक्ष केंद्रीत करते:
 अ) वैद्यकीय उपचार प्रदान करणे ब) भावनिक आधार आणि मार्गदर्शन
 क) करिअर नियोजन ड) आर्थिक मदत
- १४) कर्करोग, एचआयव्ही आणि एड्स यांसारख्या जुनाट आजारांसाठी समुपदेशन आवश्यक आहे.
 अ) आरोग्याशी संबंधित समस्या सोडवणे
 ब) भावनिक प्रभाव समजून घेणे आणि स्वीकारणे
 क) कौटुंबिक आर्थिक चर्चा करणे
 ड) दीर्घकालीन औषधोपचार प्रदान करणे
- १५) वयोवृद्धांचे समुपदेशन करताना खालीलपैकी कोणता महत्त्वाचा मुद्दा आहे?
 अ) करिअरची वाढ
 ब) अलगाव आणि तोटा यांचा सामना करणे.
 क) पालकत्व कौशल्य
 ड) शैक्षणिक कामगिरी
- १६) शारीरिकदृष्ट्या अपंगांसाठी समुपदेशनाचा एक महत्त्वाचा घटक कोणता आहे?
 अ) शैक्षणिक सहाय्य ब) व्यावसायिक पुनर्वसन आणि समर्थन
 क) आर्थिक नियोजन ड) कायदेशीर आधार

प्र.२ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१६

- अ) भावनिकदृष्ट्या अस्वस्थ मुलांची व्याख्या करा आणि समुपदेशनाचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- ब) विवाहपूर्व समुपदेशन आणि त्याचे महत्त्व वर्णन करा.
- क) अंमली पदार्थांच्या व्यसनाधीनांसाठी समुपदेशनाची भूमिका स्पष्ट करा.
- ड) गंभीर आजारी रुग्णांमधील मानसिक समस्या आणि समुपदेशन कशी मदत करते यावर चर्चा करा.
- इ) व्यक्तींमधील भूमिकेतील संघर्ष दूर करण्यासाठी समुपदेशनाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
- ई) अपंगांचे समुपदेशन करताना व्यावसायिक मूल्यमापनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.३ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

१६

- अ) संध शिकणाऱ्यांसाठी समुपदेशनाचा दृष्टिकोन आणि शिक्षणातील त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) वैवाहिक समुपदेशनाची प्रक्रिया आणि उद्दिष्टे यांचे वर्णन करा.
- क) कर्करोगासारख्या दीर्घकालीन आजारांना तोंड देण्यासाठी व्यक्तींना मदत करण्यासाठी समुपदेशनाच्या भूमिकेवर चर्चा करा.
- ड) मनोवैज्ञानिक चिंतांवर विशेष लक्ष केंद्रित करून वृद्धांचे समुपदेशन करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या धोरणांचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.४ अ) मादक पदार्थांच्या व्यसनासाठी समुपदेशनात वापरल्या जाणाऱ्या मनोवैज्ञानिक आणि भावनिक समर्थन पद्धतींची तपशीलवार चर्चा करा.

१६

किंवा

- ब) भावनिकदृष्ट्या विस्कळीत मुले, कमी यश मिळविणारे आणि सामाजिकदृष्ट्या वंचित मुलांसाठी समुपदेशनाच्या भूमिकेचे तपशीलवार वर्णन करा आणि उपचार पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.५ कर्करोग, एचआयव्ही किंवा एड्स यांसारख्या गंभीर आजारांनी ग्रस्त असलेल्या व्यक्तींना येणाऱ्या मानसिक आव्हानांचे तपशीलवार वर्णन करा आणि या आव्हानांचा सामना करण्यासाठी समुपदेशन कशी मदत करू शकते हे स्पष्ट करा.

१६

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (Applied Psychology) (Semester - IV) (New/Old) (CBCS)
Examination: October/November - 2025
Areas of Counseling (MAAP01403)

Day & Date: Saturday, 01-11-2025
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Select the correct alternative.

16

- 1) What is the main goal of counselling children with emotional disturbances?
 - a) To provide academic support
 - b) To address emotional issues
 - c) To improve physical health
 - d) To enhance social skills
- 2) Which of the following is a characteristic of slow learners in counselling?
 - a) High intelligence
 - b) Quick adaptability
 - c) Difficulty in learning at a typical pace
 - d) Strong memory retention
- 3) A socially disadvantaged child in counselling may face challenges related to:

a) Financial stability	b) Personal hygiene
c) Social relationships	d) Emotional stability
- 4) What is the focus of premarital counselling?
 - a) To help couples manage finances
 - b) To help couples understand each other better before marriage
 - c) To provide emotional support post marriage
 - d) To analyze health conditions of both partners
- 5) Marital counselling primarily aims to:
 - a) Resolve differences and improve communication
 - b) Identify sexual problems
 - c) Provide legal assistance
 - d) Focus solely on parenting issues
- 6) Which of the following is NOT typically addressed in marital counselling?
 - a) Role conflict
 - b) Relationship communication
 - c) Identifying sex-related problems
 - d) Financial planning

- 7)** The identification of sex-related problems is important in:
- a) Premarital counselling
 - b) Career counselling
 - c) Parenting counselling
 - d) Addiction counselling
- 8)** Role conflict in individuals can lead to:
- a) Increased communication skills
 - b) Stress and confusion about responsibilities
 - c) Enhanced leadership qualities
 - d) Improved decision-making skills
- 9)** Alcoholics and individuals who have attempted suicide need:
- a) Financial counselling
 - b) Career guidance
 - c) Psychological counselling for emotional well-being
 - d) Academic counselling
- 10)** When counselling drug addicts, the main goal is:
- a) To provide job opportunities
 - b) To identify underlying psychological issues and offer support
 - c) To provide medications only
 - d) To force an individual to stop using drugs
- 11)** Which of the following is NOT a psychological issue commonly found in drug addicts?
- a) Depression
 - b) Anxiety
 - c) Memory loss
 - d) High academic achievement
- 12)** Psychological and vocational evaluation is critical when counselling:
- a) Unemployed adults
 - b) Individuals with physical or mental disabilities
 - c) Students struggling with grades
 - d) Career changers
- 13)** Counselling individuals with terminal diseases focuses on:
- a) Providing medical treatment
 - b) Offering emotional support and guidance
 - c) Career planning
 - d) Financial aid
- 14)** For chronic illnesses such as cancer, HIV, and AIDS, counselling is necessary for:
- a) Solving health-related issues
 - b) Understanding and accepting the emotional impact
 - c) Discussing family finances
 - d) Providing long-term medication
- 15)** Which of the following is a major concern in counselling the aged?
- a) Career growth
 - b) Coping with isolation and loss
 - c) Parenting skills
 - d) Academic performance

- 16)** What is one key element of counselling for the physically handicapped?
- a) Academic assistance
 - b) Vocational rehabilitation and support
 - c) Financial planning
 - d) Legal support

Q.2 Write short answers. (Any Four)

16

- a) Define emotionally disturbed children and explain the counselling approach.
- b) Describe premarital counselling and its importance.
- c) Explain the role of counselling for drug addicts.
- d) Discuss the psychological issues in terminally ill patients and how counselling helps.
- e) Describe the role of counselling in addressing role conflict in individuals.
- f) Explain the importance of vocational evaluation in counselling the handicapped.

Q.3 Write notes. (Any two)

16

- a) Explain the counselling approach for slow learners and its importance in the educational setting.
- b) Describe the process and objectives of marital counselling.
- c) Discuss the role of counselling in helping individuals cope with chronic illnesses like cancer.
- d) Explain the strategies used in counselling the aged, with particular focus on psychological concerns

- Q.4 a)** Discuss in detail the approaches used in counselling for drug addiction, with emphasis on psychological and emotional support.

16

OR

- b)** Describe in detail the role of counselling for emotionally disturbed children, underachievers, and socially disadvantaged children. Include methods of intervention.

- Q.5** Describe in detail the psychological challenges faced by individuals with terminal diseases such as cancer, HIV, or AIDS, and how counselling can assist in coping with these challenges

16

Seat No.	
----------	--

Set P

एम.ए. (Applied Psychology) (सत्र – IV) (नवीन/जुना) (CBCS) परीक्षा:

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर – २०२५

Career Guidance & Counseling in School & Education (MAAP01407)

वार, दिनांक : मंगळवार, ०४-११-२०२५

कमाल गुण : ८०

वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०६:००

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१६

- १) शिक्षणाचे प्राथमिक उद्दिष्ट काय आहे?
 - अ) ज्ञान प्रदान करणे
 - ब) जीवनासाठी कौशल्ये विकसित करणे.
 - क) विद्यार्थ्यांना विशिष्ट करिअरसाठी प्रशिक्षण देणे
 - ड) शारीरिक क्षमता वाढविणे
- २) खालीलपैकी कोणते शिक्षण आणि मार्गदर्शन यांच्यातील संबंध उत्तमरित्या परिभाषित करते?
 - अ) शिक्षण हा मार्गदर्शनाचा उपसंच आहे.
 - ब) मार्गदर्शनामुळे शिक्षणाचे निर्णय घेण्यास मदत होते.
 - क) शिक्षणात मार्गदर्शनाची गरज नाही.
 - ड) शिक्षण करिअर मार्गदर्शनासाठी साधने प्रदान करते.
- ३) खालीलपैकी कोणता शैक्षणिक मार्गदर्शनाचा मुख्य केंद्रबिंदु आहे?
 - अ) विद्यार्थ्यांना सूचनांचे पालन करण्यास शिकविणे
 - ब) विद्यार्थ्यांना करिअरचे निर्णय घेण्यास मदत करणे
 - क) विद्यार्थ्यांची बौद्धिक क्षमता विकसित करणे
 - ड) विद्यार्थी-शिक्षक संबंध सुधारणे
- ४) शिक्षणाच्या विविध टप्प्यांवर मार्गदर्शन महत्त्वाचे का आहे?
 - अ) हे सुनिश्चित करते की विद्यार्थी त्यांच्या असाइनमेंट वेळेवर पूर्ण करतात.
 - ब) हे विद्यार्थ्यांना वैयक्तिक आणि शैक्षणिक समस्यांसह मदत करते
 - क) हे विद्यार्थ्यांना आर्थिक नियोजनासाठी मदत करते
 - ड) हे मनोरंजन आणि विश्रांती उपक्रम प्रदान करते

- ५) व्यावसायिक मार्गदर्शन कशावर भर देते?
- शैक्षणिक विषय विकसित करणे
 - विद्यार्थ्यांना त्यांचे करिअरचे मार्ग शोधण्यात मदत करणे
 - सामाजिक सेवा प्रदान करणे
 - अभ्यासेतर क्रियाकलापांना सहाय्य करणे
- ६) करिअर मार्गदर्शनामध्ये समुपदेशकाची भूमिका काय असते?
- शैक्षणिक वेळापत्रक तयार करणे
 - केवळ अभ्यासक्रम निवडीबद्दल सल्ला देणे
 - व्यक्तींना त्यांच्या करिअरची आवड समजण्यास मदत करणे
 - नोकरीच्या कामगिरीचे मूल्यांकन करणे
- ७) प्रीस्कूल करिअर मार्गदर्शनासाठी खालीलपैकी कोणती सामान्य पद्धत वापरली जाते?
- करिअरचे मूल्यांकन
 - शैक्षणिक खेळ आणि उपक्रम
 - एकाहून एक समुपदेशन
 - करिअर अभियोग्यता चाचण्या
- ८) प्राथमिक शाळांमधील करिअर मार्गदर्शनाचा उद्देश खालीलपैकी कोणता आहे?
- प्रौढत्वासाठी तांत्रिक कौशल्ये विकसित करणे
 - लहान वयातच करिअर निर्णय घेण्यास प्रोत्साहन देणे
 - हायस्कूल विषयांची माहिती देणे
 - विद्यार्थ्यांना त्यांच्या वैयक्तिक छंदांवर लक्ष केंद्रित करण्यास मदत करणे
- ९) प्राथमिक करिअर मार्गदर्शनामध्ये, समुपदेशक प्रामुख्याने कोणती भूमिका बजावतो?
- विशिष्ट शैक्षणिक विषय शिकवणे
 - मनोवैज्ञानिक मूल्यांकन प्रदान करणे
 - विद्यार्थ्यांना करिअरचे पर्याय शोधण्यात मदत करणे
 - वर्गातील विद्यार्थ्यांचे वर्तन व्यवस्थापित करणे
- १०) वरिष्ठ माध्यमिक शाळांमधील करिअर मार्गदर्शनाचे प्राथमिक कार्य खालीलपैकी कोणते आहे?
- विद्यार्थ्यांचे भविष्यातील करिअर त्यांच्यासाठी ठरविणे
 - वैयक्तिक स्वारस्ये आणि करिअरच्या आकांक्षा ओळखणे
 - व्यावसायिक प्रशिक्षण देणे
 - महाविद्यालयीन शिक्षणासाठी आर्थिक मदत देणे
- ११) हायस्कूलमध्ये खालीलपैकी कोणते सामान्य करिअर मार्गदर्शन तंत्र वापरले जाते?
- करिअर अभियोग्यता चाचण्या
 - स्मरणशक्ती वाढवणारे खेळ
 - पालक-शिक्षक सभा
 - सामूहिक सामाजिक उपक्रम

- १२) करिअर मार्गदर्शनामध्ये माहिती वितरण प्रणालीचा उद्देश काय आहे?
- अ) विद्यार्थ्यांचे मनोरंजन करणे
 - ब) विद्यार्थ्यांना करिअरची संबंधित माहिती देणे
 - क) विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक कामगिरीचे निरीक्षण करणे
 - ड) विद्यार्थ्यांच्या भावनिक कल्याणाचे मूल्यांकन करणे
- १३) कोणता घटक विद्यार्थ्यांमधील करिअरचा विकास आणि निवड वर्तनावर प्रभाव टाकतो?
- अ) शाळाबाह्य उपक्रम
 - ब) व्यक्तिमत्व वैशिष्ट्ये आणि स्वारस्ये
 - क) शालेय गणवेशाचा रंग
 - ड) शारीरिक शिक्षण कार्यक्रम
- १४) खालीलपैकी कोणते करिअर विकास सिद्धांतांचे सर्वोत्तम वर्णन करते?
- अ) विद्यार्थी खेळात कसे उत्कृष्ट प्रदर्शन करतात हे स्पष्ट करणारे सिद्धांत
 - ब) करिअरच्या शोधाचे टप्पे स्पष्ट करणारे सिद्धांत
 - क) समवयस्कांच्या दबावाचे विद्यार्थ्यांवर होणारे परिणाम स्पष्ट करणारे सिद्धांत
 - ड) विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक कामगिरीचे स्पष्टीकरण देणारे सिद्धांत
- १५) खालीलपैकी कोणता करिअर निवड प्रभावित करणारा घटक आहे?
- अ) कौटुंबिक आणि सामाजिक वातावरण
 - ब) निवडलेल्या विषयांचा प्रकार
 - क) विद्यार्थ्यांची स्वयंशिस्त
 - ड) शिक्षकांच्या शिकवण्याच्या पद्धती
- १६) शाळांमधील करिअर मार्गदर्शन समुपदेशकांसाठी खालीलपैकी कोणते काम महत्त्वाचे आहे?
- अ) विद्यार्थ्यांच्या आरोग्य स्थितीचे मूल्यांकन करणे
 - ब) आर्थिक सल्ला देणे
 - क) विद्यार्थ्यांना करिअर निर्णय घेण्यास मदत करणे
 - ड) शाळेचा शैक्षणिक अभ्यासक्रम व्यवस्थापित करणे

प्र.२ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१६

- अ) शैक्षणिक मार्गदर्शनाची संकल्पना आणि शाळांमधील त्याचे महत्त्व परिभाषित करा.
- ब) शिक्षण आणि मार्गदर्शन यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
- क) शिक्षणाच्या विविध टप्प्यांवर करिअर मार्गदर्शनाच्या गरजेवर चर्चा करा.
- ड) व्यावसायिक मार्गदर्शन आणि करिअर समुपदेशनातील त्याचे महत्त्व परिभाषित करा.
- इ) प्राथमिक शाळांमधील करिअर मार्गदर्शन समुपदेशकांची भूमिका स्पष्ट करा.
- ई) विविध करिअर विकास सिद्धांतांचे वर्णन करा.

- प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १६
- अ) उच्च महाविद्यालयातील करिअर मार्गदर्शनामध्ये समुपदेशकाची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) प्रीस्कूल/पूर्व प्राथमिक वयाच्या मुलांसाठी करिअर मार्गदर्शनामध्ये वापरल्या जाणाऱ्या तंत्रांचे वर्णन करा.
- क) करिअर मार्गदर्शन वितरण प्रणालीची संकल्पना आणि त्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ड) करिअरच्या विकासावर आणि निवडीच्या वर्तनावर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.
- प्र.४ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) १६
- अ) उच्च माध्यमिक शाळांमधील करिअर मार्गदर्शन कार्यक्रमांची संस्था, उद्दिष्टे आणि कार्ये यांचे तपशीलवार वर्णन करा.
- किंवा**
- ब) प्राथमिक शाळांमधील करिअर मार्गदर्शनाचे महत्त्व, त्याची उद्दिष्टे, कार्ये आणि समुपदेशकाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १६
- शाळेय शिक्षणातील विद्यार्थ्यांच्या करिअरच्या निवडी आणि आकांक्षा यांना आकार देण्यासाठी करिअर मार्गदर्शनाची भूमिका स्पष्ट करा आणि विद्यार्थ्यांच्या भविष्यातील यशावर त्याचा प्रभाव वर्णन करा.

Seat No.	
-----------------	--

Set P

M.A. (Applied Psychology) (Semester - IV) (New/Old) (CBCS)**Examination: October/November - 2025****Career Guidance & Counseling in School & Education (MAAP01407)**

Day & Date: Tuesday, 04-11-2025

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.**16**

- 1) What is the primary goal of education?
 - a) To provide knowledge
 - b) To develop skills for life
 - c) To train students for specific careers
 - d) To enhance physical abilities
- 2) Which of the following best defines the relationship between education and guidance?
 - a) Education is a subset of guidance
 - b) Guidance helps in making education decisions
 - c) Guidance is not needed in education
 - d) Education provides tools for career guidance
- 3) Which of the following is the primary focus of educational guidance?
 - a) Teaching students to follow instructions
 - b) Supporting students in making career decisions
 - c) Developing students' intellectual abilities
 - d) Improving student-teacher relationships
- 4) Why is guidance important at various stages of education?
 - a) It ensures students complete their assignments on time
 - b) It helps students with personal and academic issues
 - c) It helps students with financial planning
 - d) It provides entertainment and leisure activities
- 5) What does vocational guidance focus on?
 - a) Developing academic subjects
 - b) Helping students find their career paths
 - c) Providing social services
 - d) Supporting extracurricular activities
- 6) What is the counsellor's role in career guidance?
 - a) To create academic schedules
 - b) To advise on course selections only
 - c) To help individuals understand their career interests
 - d) To assess job performance

- 7)** Which of the following is a common method used for preschool career guidance?
- a) Career assessments
 - b) Educational games and activities
 - c) One-on-one counselling
 - d) Career aptitude tests
- 8)** Which of the following is an objective of career guidance in elementary schools?
- a) Developing technical skills for adulthood
 - b) Encouraging career decision-making at an early age
 - c) Providing information about high school subjects
 - d) Helping students focus on their personal hobbies
- 9)** In elementary career guidance, which role does a counsellor primarily play?
- a) Teaching specific academic subjects
 - b) Providing psychological assessments
 - c) Helping students explore career options
 - d) Managing student behavior in class
- 10)** Which of the following is the primary function of career guidance in senior high schools?
- a) Deciding students' future careers for them
 - b) Identifying personal interests and career aspirations
 - c) Offering vocational training
 - d) Providing financial aid for college education
- 11)** Which of the following is a common career guidance technique used in high schools?
- a) Career aptitude tests
 - b) Memory enhancement games
 - c) Parent-teacher meetings
 - d) Group social activities
- 12)** What is the purpose of information delivery systems in career guidance?
- a) To entertain students
 - b) To provide relevant career information to students
 - c) To monitor students' academic performances
 - d) To assess students' emotional well-being
- 13)** Which factor influences career development and choice behavior in students?
- a) School extracurricular activities
 - b) Personality traits and interests
 - c) The color of school uniforms
 - d) Physical education programs
- 14)** Which of the following best describes career development theories?
- a) Theories explaining how students excel in sports
 - b) Theories explaining the stages of career exploration
 - c) Theories explaining the effects of peer pressure on students
 - d) Theories explaining the academic achievements of students

- 15)** Which of the following is a career choice influencing factor?
- a) Family and social environment
 - b) The type of subjects chosen
 - c) Students' self-discipline
 - d) Teachers' teaching methods
- 16)** Which of the following is an important task for career guidance counselors in schools?
- a) Assessing students' health conditions
 - b) Offering financial advice
 - c) Assisting students with career decision-making
 - d) Managing the school's academic curriculum

Q.2 Write short answers. (Any Four) 16

- a) Define the concept of Educational Guidance and its importance in schools.
- b) Explain the relationship between education and guidance.
- c) Discuss the need for career guidance at various stages of education.
- d) Define vocational guidance and its importance in career counseling.
- e) Explain the role of career guidance counselors in elementary schools.
- f) Describe the various career development theories.

Q.3 Answer the following questions. (Any Two) 16

- a) Explain the role of a counselor in career guidance in senior high school.
- b) Describe the techniques used in career guidance for preschool-aged children.
- c) Explain the concept of career guidance delivery systems and their types.
- d) Discuss the factors that influence career development and choice behavior.

Q.4 Answer the following questions in detail. (Any One) 16

- a) Describe in detail the organization, objectives, and functions of career guidance programs in senior high schools.

OR

- b) Explain the significance of career guidance in elementary schools, its objectives, functions, and the counselor's role.

Q.5 Answer the following question in detail. 16

Explain the role of career guidance in shaping students' career choices and aspirations in school education, and describe its impact on students' future success.